

**BOSNA I HERCEGOVINA
AGENCIJA ZA JAVNE NABAVKE/NABAVE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
АГЕНЦИЈА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
PUBLIC PROCUREMENT AGENCY**

PRIRUČNIK

April, 2026. GODINE

UVOD

Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine je u cilju edukativnog djelovanja preduzela aktivnosti na organizaciji edukacije korisnika 16.04.2026. godine. U sklopu navedenog dijaloga sa korisnicima sistema održane su tri tematske cijeline:

- Direktni sporazum,
- Konkurentski zahtjev za dostavljanje ponuda,
- Otvaranje, pregled i ocjena ponuda, e-Aukcija.

Učesnici edukacije su imali mogućnost postavljanja pitanja putem „chat“ opcije na koja je odgovarano za vrijeme trajanja samog dijaloga.

U svrhu adekvatnog informisanja i drugih korisnika koji nisu bili u mogućnosti da budu uključeni u navedeni dijalog Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine je pripremila ovaj Priručnik kao jedan od vidova dodatne edukacije svih učesnika u sistemu javnih nabavki jer se ova pitanja prije svega odnose na slučajeve iz prakse sa kojima su se susretali učesnici dijaloga i odgovori na njih mogu da posluže svim učesnicim u sistemu javnih nabavki u Bosni i Hercegovini.

PITANJA I ODGOVORI

1. Molim Vas savjet ako može u toku predavanja, na koji način ugovorni organi mogu predvidjeti garanciju za kvalitet izvedenih radova (npr. 1 godina na izvedene radove), a imajući u vidu da je Agencija dala preporuku da u postupcima mogu ići samo garancija za ponudu i garancija za dobro izvršenje posla. U dosadašnjim tenderima smo u nacrtu ugovora zahtijevali i bankarsku garanciju za kvalitet izvedenih radova (1 ili 2 godine u zavisnosti od predmeta nabavke). Zahvaljujem,

O: Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine je objavila na web stranici načelan stav po pitanju "Da li ugovorni organi u TD mogu predvidjeti dostavljanje garancije za otklanjanje nedostataka u garantnom periodu (garantni period+određeni broj dana). Navedeno pitanje će Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine dodatno razmotriti.

2. Jedno kratko pitanje, vezano za ponudu i dobijenu specifikaciju. Da li se ponuda smatra neprihvatljivom ukoliko ponuđena roba ne odgovara tačno tehničkoj specifikaciji u smislu da su ponuđene karakteristike bolje od traženih, imajući u vidu da u specifikaciji nije bila određena kao minimalni zahtjev nego tačno određena? Hvala unaprijed

O: Zakon se zasniva na nekoliko općih principa koji su navedeni u članu 3. Zakona. Ova odredba, između ostalog, zahtijeva da ugovorni organi preduzmu sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti. Navedeni principi zahtijevaju npr: otkrivanje istih informacija privrednim subjektima koji učestvuju, primjena istih uslova za sve učesnike u postupku javne nabavke, itd.

Principe jednakog tretmana i nediskriminacije ugovorni organ treba poštovati tokom cijelog procesa nabavke počinjući sa pripremom tenderske dokumentacije i uspostavljanjem zahtijeva koje trebaju ispuniti dobavljači zainteresirani za javnu nabavku, pa sve do odabira dobavljača i dodjele ugovora. Osim u članu 3. Zakona principi jednakog tretmana i nediskriminacije se navode i u drugim odredbama Zakona, posebno za određene pojedinačne faze postupka javne nabavke.

Ugovorni organ priprema tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama člana 53. Zakona. Članom 44. stav (1) Zakona određeno je da ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je kandidat/ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor, u skladu sa uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji.

Svrha primjene tih kriterija da se provjeri da li su dobavljači u stanju da izvrše ugovor u skladu sa zahtjevima ugovornog organa. Dakle, Zakon ne definiše maksimum kvalifikacionih uslova, nego u svakom slučaju ti zahtjevi moraju biti povezani i proporcionalni sa predmetom ugovora i ne smiju imati restriktivan efekat na konkurenciju.

Ključno je da se uzme u obzir pravična i otvorena konkurencija pri utvrđivanju zahtjeva za kvalifikaciju. Ne smiju se utvrditi zahtjevi kojim bi se određeni kandidati/ponuđači ili grupe ponuđača isključile iz učešća u postupku za predmetni ugovor. Također, utvrđivanjem nerealno visokih uslova za učešće u odnosu na predmet nabavke, ugovorni organ ograničava konkurenciju, što je suprotno osnovnim principima definisanim u članu 3. Zakona.

Nadalje, odredba člana 2. stav (1) tačka 1) Zakona propisuje:

„Ponuda je dokument koji podnosi ponuđač, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluge ili izvođenje radova, pod uslovima koje određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti:

- 1) prihvatljiva - koju je podnio ponuđač koji nije bio isključen u skladu sa članom 45. ovog zakona i koji ispunjava kriterije za izbor najpovoljnije ponude, te čija je ponuda u skladu sa tehničkim specifikacijama bez da je nepravilna ili neprihvatljiva;
- 2) neprihvatljiva - čija cijena premašuje planirana odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabavku ili ponuda ponuđača koji ne ispunjava kriterije za kvalifikaciju privrednog subjekta;
- 3) nepravilna - koja nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom ili je primljena izvan roka za dostavu ponuda ili postoje dokazi o tajnom sporazumu ili korupciji ili nije rezultat tržišne konkurencije ili je ugovorni organ utvrdio da je cijena ponude izuzetno niska.“

Ponuda je dokument koji priprema ponuđač u postupku javne nabavke, u kojem nudi robe ili usluge ili radove i kojim dokazuje da ispunjava sve uslove u pogledu kvalificiranosti, kao i zahtjeve iz tehničke specifikacije koje je ugovorni organ definisao u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti: prihvatljiva, neprihvatljiva i nepravilna.

Prihvatljivim ponudama se smatraju ponude koje u potpunosti ispunjavaju uslove koje je u tenderskoj dokumentaciji postavio ugovorni organ, kako u pogledu dokazivanja kvalificiranosti, tako i u pogledu ispunjavanja zahtjeva iz tehničkih specifikacija, kao sastavnog dijela tenderske dokumentacije. Da bi ponuda bila prihvatljiva mora ispunjavati sve zahtjeve definirane tenderskom dokumentacijom, kako u pogledu kvalificiranosti ponuđača, tako i u pogledu zahtjeva vezano za predmet javne nabavke. Ukoliko su zahtjevi iz tenderske dokumentacije suprotni Zakonu i/ili podzakonskim aktima, ponuđač/kandidat ima pravo izjaviti žalbu na tendersku dokumentaciju.

Neprihvatljiva ponuda je ponuda koju je podnio ponuđač koja ne ispunjava zahtjeve u pogledu kvalificiranosti, odnosno ne ispunjava kvalifikacijske uslove definirane tenderskom dokumentacijom.

Također se neprihvatljivom ponudom smatra i ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabavku.

3. Prilikom evaluacije ponuda, a zbog obimnosti dostavljene dokumentacije u istim, došlo je do ispadanja nekoliko listova iz ponuda (dostavljene su dvije ponude i u obje se dogodilo isto).

Svi listovi ponude su numerisani, potpisani i opečaćeni od strane ponuđača, pa tako i listovi koji su se odvojili iz ponude. Prilikom prvog pregleda svi listovi ponuda su bili uvezani jemstvenikom. Napominjemo da do ispadanja listova nije došlo zbog nepažnje članova komisije, nego je jemstvenik bio previše zategnut, pa je prilikom listanja, jemstvenik presjekao nekoliko listova i isti su se odvojili. Pitanje je kako postupiti u konkretnoj situaciji, da li nastaviti sa ocjenom ponuda ili postupak otkazati iz drugih dokazivih razloga (u skladu sa članom 69. stav (3) Zakona)?

O: Odredba člana 69. Zakona uređuje prestanak postupka javne nabavke. Kada govorimo o poništenju, u stavu (2) istog člana je navedeno da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke u slučaju da:

- a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;
- b) nije dostavljen nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja ili u takmičarskom dijalogu;
- c) nije dostavljen broj ponuda određen u članu 32. stav (4) ovog zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
- d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
- e) cijene svih prihvatljivih ponuda znatno su veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.

Stav (3) istog člana Zakona navodi da ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke. Opća 'klauzula egzoneracije' za otkazivanje nalazi se u ovoj odredbi, za događaje koji se nisu mogli predvidjeti, koji su izvan kontrole ugovornog organa, koji nisu u vezi sa provođenjem postupka dodjele ugovora.

Drugi dokazivi razlozi mogu prisiliti ugovorni organ da otkáže postupak dodjele ugovora prije nego što se zaključi bilo kakav ugovor ili okvirni sporazum. Bilo koji razlog za takvo otkazivanje mora biti:

- 1) Dokaziv (što znači da se javnosti može dati uvjerljivo objašnjenje),
- 2) Izvan kontrole ugovornog organa, i
- 3) Da ga ugovorni organ nije mogao predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka dodjele.

Slijedeće situacije koje nisu direktno istaknute u ovoj tački su primjeri opravdanja za otkazivanje postupka, kao npr.:

- 1) Prirodne katastrofe, zbog kojih izvršenje ugovora postaje beskorisno ili se značajno mijenjaju uslovi projekta;

- 2) Slučajevi u kojima se ugovorni organ, greškom ili zabludom, suočava sa situacijom koja ugrožava svrhu javne nabavke;
- 3) Situacije u kojima se ugovorni organ tokom provođenja postupka susretne sa značajnim promjenama tržišnih uslova, pojavom novih inovativnih tehnologija itd., te bi u tom slučaju završetak postupka nabavke zaključenjem ugovora predstavljao traćenje javnih sredstava;
- 4) Važne promjene u budžetu institucije koje su uzrokovane vanjskim faktorima;
- 5) Promjene u zakonu, kao što je npr. nametanje novih zahtjeva za zaštitu okoliša u vezi sa predmetom nabavke koji se nabavlja.

Imajući u vidu navedeno, ispadanje nekoliko listova iz ponude nije osnov za poništenje postupka javne nabavke.

4. Pozdrav, molim vas ako imamo u Planu javnih nabavki postupak za koji je predviđena podjela na lotove, ali je CPV kod stavljen pomoćni, a ne glavni. Da li moramo raditi izmjenu Plana javnih nabavki, budući da pomoćni u startu ne možemo unijeti prilikom formiranja postupka na portalu javnih nabavki?

O: Odredba člana 17. Zakona reguliše uslove za početak postupak javne nabavke, te u stavu (1) propisuje da ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki.

Stav (2) istog člana definiše da Plan nabavki sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv predmeta javne nabavke;
- b) bročana oznaka i naziv predmeta nabavke iz Jedininstvenog riječnika javnih nabavki;
- c) vrsta postupka;
- d) da li se predmet dijeli na lotove;
- e) vrsta ugovora;
- f) da li će biti zaključen ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum;
- g) period trajanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma;
- h) procijenjena vrijednost nabavke;
- i) okvirni datum pokretanja postupka nabavke;
- j) izvor finansiranja;
- k) podatak za koju se godinu plan donosi;

l) dodatne napomene“.

Stav (7) navedenog člana Zakona definiše da ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki. Dakle, plan nabavki je dokument podložen izmjenama i mijenja se na način da se donosi posebna odluka kojom se plan nabavki mijenja, odnosno dopunjava novim nabavkama ili se vrši izmjena nabavki koje su već planirane.

Međutim, trenutno tri podatka u objavljenom planu javnih nabavki se ne mogu mijenjati, o čemu su korisnici portala upoznati kroz savjetodavnu i tehničku podršku. Radi se o sljedećim podacima: vrsta postupka, vrsta ugovora i brojčana oznaka i naziv predmeta nabavke iz Jedinstvenog rječnika javnih nabavki.

Poslovno pravilo koje je doneseno u pogledu nemogućnosti izmjene ovih podataka je zasnovano na pravnim, tehničkim i funkcionalnim problemima koji su ovim pravilom riješeni. Ovdje posebno naglašavamo da su sva obavještenja u sistemu „povezana“ te da postoje određene validacije koje imaju za cilj sprečavanje grešaka i zloupotreba. Određeni podaci iz plana nabavki koji su povezani sa obavještenjima o nabavci i dodjeli ugovora se zbog toga ne mogu mijenjati.

U slučaju da ugovorni organ u planu javnih nabavki napravi grešku na unosu nekog od navedena tri podatka, jedina mogućnost ispravke je da se za stavku u kojoj se desila greška, označi "kvačica" na polju "Odustaje se od nabavke?", a zatim kreira nova stavka u kojoj će ugovorni organ unijeti ispravne podatke. Nakon toga potrebno je kreirati izmjenu/dopunu plana javnih nabavki u kojoj će sistem crvenom bojom označiti stavku u kojoj se desila greška, odnosno stavku za koju je označeno da se od iste odustaje, te dodati novu unesenu stavku. Nakon toga potrebno je objaviti izmjenu/dopunu plana javnih nabavki.

5. Molim Vas mozete li objasni kako u Planu nabavke navodimo kada nam se desi neočekivana potrebe za povećanje cijene . Idemo na izmjenu plana nabavki . Na računu imamo dva iznosa jedan sa PDV -om drugi koji nije oporeziv sta unosimo na Portal znam da se unosi dio bez PDV -a , a šta sa iznosom drugim ?

O: Odredba člana 15. stav (1) Zakona propisuje da ugovorni organ zasniva računanje procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavci na ukupnom iznosu koji će platiti, bez poreza na dodatnu vrijednost (u daljem tekstu: PDV).

Dakle, procijenjena vrijednost javne nabavke izračunava se i određuje bez uračunatog poreza na dodatnu vrijednost.

Navedena odredba se primjenjuje na sve postupke javne nabavke, bez izuzetka, odnosno primjenjuje se i na postupak direktnog sporazuma. Također, u određivanje procijenjene vrijednosti javne nabavke robe, usluge ili radova ugovorni organ dužan je uključiti sve elemente cijene koju plaća za nabavku te robe, usluge ili radova.

6. Planiram angažovati sudskog vještaka za izradu elaborata putem direktnog sporazuma. Registrovani sudski vještaci imaju samo broj Rješenja koje im je izdalo Fed.Min.Pravde, tj nemaju ID/JIB broj. Da li se oni kao fizičko lice mogu angazovati i ako možemo, na koji način unijeti u portal njihov JMBG , a da ne prekršimo Zakom o zaštiti ličnih podataka samim unosom na portal e-nabavki i Uredu za korupciju.

O: Što se tiče provođenja postupka javne nabavke za nabavku usluga vještačenja, u datoj situaciji, za angažiranje vještaka ovim uslugama najviše odgovara CPV kod 71319000-7 (Usluge vještačenja). Kako su usluge vještačenja sadržane u Arhitektonskim, građevinskim, tehničkim i inspekcijским uslugama, proizilazi da se za ove usluge provodi redovan postupak nabavke u zavisnosti od procijenjene vrijednosti iste.

Nadalje, članom 2. stav (1) tačka c) Zakona određeno je da je privredni subjekat pravna ili fizička osoba, ili grupa takvih osoba, koji na tržištu nude robe, usluge i/ili radove, a registrirani su za obavljanje predmetne djelatnosti, te mogu učestvovati u postupku javne nabavke, kao:

- 1) ponuđač koji je dostavio ponudu;
- 2) kandidat koji je dostavio zahtjev za učešće u ograničenom, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;
- 3) grupa kandidata/ponuđača (dva ili više kandidata/ponuđača) koji su dostavili zajednički zahtjev za učešće ili zajedničku ponudu;
- 4) dobavljač kojem je nakon postupka javne nabavke dodijeljen ugovor o javnoj nabavci.

Pojmovi "privredni subjekt" i "registracija" su ključni u definiranju pojma "privredni subjekt". Naime, registracija privrednog subjekata predstavlja postupak kod nadležnog organa kojim se dobija odobrenje za obavljanje određene/ih djelatnosti na određenom teritoriju na način i pod uslovima definiranim zakonom. Privrednu djelatnost mogu obavljati pravne i fizičke osobe. Pravne osobe su preduzeća/privredna društva i zadruga, dok su fizičke osobe poduzetnici/obrtnici i poljoprivredni proizvođači.

Dakle, kandidat/ponuđač/dobavljač može biti isključivo privredni subjekt koji može biti fizička ili pravna osoba ili grupa takvih osoba registriranih za obavljanje gospodarskih djelatnosti u skladu sa naprijed navedenim zakonima (za ponuđače iz Bosne i Hercegovine), odnosno relevantnim zakonima zemlje u kojoj su registrirani (za ponuđače koji nisu iz Bosne i Hercegovine).

Ipak, ukoliko sudski vještak nije ponuđač u smislu Zakona, a određeni propis mu je dao pravo da se bavi poslovima sudskog vještačenja, što podrazumijeva da ne postoje drugi subjekti koji se bave, niti imaju pravo da se bave poslovima sudskog vještačenja, tada se i ne radi o javnoj nabavci u smislu Zakona, i shodno tome ne postoji obveza, a ni mogućnost objavljivanja obavijesti, niti dostavljanja izvještaja.

7. Pozdrav! Imam par pitanja.1.Zainteresovani smo za kupovinu paketa usluga za 2026. za kontinuiranu edukaciju računovođa i revizora. Ta firma, na svojoj stranici, nudi paket koji je cjenovno i sadržajno najpovoljniji u odnosu na ostale firme koje se bave organizacijom edukacija. Da li možemo kupiti taj paket jer nam on najviše odgovara, a da ne uključujemo druge ponuđače? Da li je dovoljno popuniti narudžbenicu i platiti račun da bi direktni sporazum bio sklopljen?

O: Osnovna svrha postupka javne nabavke je zaključenje ugovora, što praktično znači da ugovorni organ treba da bude adekvatno snabdjeven potrebnim roba, uslugama ili radovima u određenom vremenskom periodu za koji i provodi postupak javne nabavke. Stoga, ugovorni organ treba poduzeti sve radnje u skladu sa općim principima javnih nabavki definisanih u članu 3. Zakona, kako bi osigurao dodjelu ugovora. S tim u vezi i ističemo, da je jedna od radnji koja za cilj ima osiguranje dodjele ugovora sigurno i donošenje plana nabavke, te blagovremeno pokretanje nabavke.

Naime, postupku javne nabavke predhodi adekvatno i realno planiranje. Planiranje se vrši, između ostalog, na osnovu potrošnje prethodnih godina, naravno uzimajući u obzir planirano povećanje (ili smanjenje) aktivnosti ugovornog organa u godini za koju se vrši planiranje, zatim povećanje (ili smanjenje) broja zaposlenih, i sl.

Odredbom člana 17. stav (1) Zakona propisano je da ugovorni organ može započeti postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavke ili kada ugovorni organ donese posebnu odluku o pokretanju postupka javne nabavke.

Nadalje, član 15. stav (2) tačka b) Zakona propisuje da procijenjenu vrijednost robe, usluga ili radova čini njihova procijenjena tržišna vrijednost u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci ili u slučajevima kada takvo obavještenje nije potrebno, u trenutku kada ugovorni organ započinje postupak javne nabavke. Ta vrijednost određuje koje će se poglavlje zakona primjenjivati na postupak dodjele ugovora.

Dakle, procijena vrijednosti ugovora izuzetno je bitna u cilju određivanja koji postupak javne nabavke će biti primjenjen u skladu sa Zakonom, te da li procijenjena vrijednost ugovora podrazumijeva domaće ili međunarodne vrijednosne razrede, ili se radi o postupcima dodjele ugovora male vrijednosti.

Direktni sporazum se smatra zaključenim prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije.

8. Mala smo firma i jednom godišnje provodimo nabavku kompjuterskog materijala (obično krajem godine). Potrebno je da sada nabavimo jedan toner (cca 200 KM). Da li možemo kupiti taj toner u nekoj knjižari (nakon što provjerimo gdje je najniža cijena) i taj račun da smatramo zaključenim direktnim sporazumom? Generalno, šta treba raditi po pitanju provođenja direktnog sporazuma po pitanju nabavke nekih sitnica male vrijednosti za čiju se nabavku ukaže potreba? Napominjemo da su nabavke te vrste predviđene u Planu javnih nabavki.

O: Odredba člana 90. Zakona propisano je da ugovorni organ pisanim putem ili putem portala javnih nabavki traži prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet javne nabavke.

Nakon što primi prijedlog cijene ili ponudu na jedan od načina iz stava (2) člana 90. Zakona, koji je ugovorni organ odabrao, ugovorni organ prihvata prijedlog cijene ili ponudu privrednog subjekta.

Dalje je navedeno da se direktni sporazum smatra zaključenim prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije.

Smatramo za važnim naglasiti da je članom 87. stav (3) Zakona propisano da ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000,00 KM, pri čemu ni ukupna procijenjena vrijednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 10.000,00 KM.

9. Kada se u toku godine dogodi da imamo neplaniranu potrebu za nabavku putem direktnog sporazuma koja prelazi iznos od 6.000,00 KM, da li tada radimo izmjenju PJN i onda pristupamo provođenju postupka direktnog sporazuma do dodatnih 4.000,00 KM?

O: Član 17. Zakona uređuje uslove za početak postupak javne nabavke, te propisuje:

„Ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki i da Ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki“.

Dakle, u slučaju nepredviđenih potreba ugovornog organa, a koje prelaze vrijednost od 6.000,00 KM na godišnjem nivou (bez PDV) ugovorni organ je obavezan izmjeniti odnosno dopuniti plan javnih nabavki za dodatnu nabavku čija procijenjena vrijednost iznosi maksimalno 4.000,00 KM (bez PDV).

10. Pozdrav, ja samo da vidim jesam li dobro Vas shvatila ako imamo u Planu nabavke gorivo od procj.vrijednosti 6.000 KM bez pdv-a, a desile su se na tržištu ininflacijske promjene, gdje smo imali ponudu 6.000 KM, možemo realizovati ali ćemo količinski dobiti manje. Da li možemo ići sa izmjenom plana za iznos koji će zadovoljiti našu potrebnu količinu. Da li znači da planiramo 6.000 KM a do 10.000 KM idemo sa izmjenom plana za 4000 KM iste vrste nabavke na godišnjem nivou?

O: Član 17. Zakona uređuje uslove za početak postupak javne nabavke, te propisuje:

„ Ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki i da Ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki“.

Dakle, u slučaju nepredviđenih potreba ugovornog organa, a koje prelaze vrijednost od 6.000,00 KM na godišnjem nivou (bez PDV) ugovorni organ je obavezan izmjeniti odnosno dopuniti plan javnih nabavki za dodatnu nabavku čija procijenjena vrijednost iznosi 4.000,00 KM (bez PDV).

11. Kako postupiti u situaciji kada je zbog greške u tehničkoj specifikaciji (između ostalog i dimenzije lifta) nužna izmjena procijenjene vrijednosti-da li je opravdano poništenje postupka iako taj osnov nije izričito propisan ZJN?

O: Odredba člana 69. Zakona uređuje prestanak postupka javne nabavke. Kada govorimo o poništenju, u stavu (2) istog člana je navedeno da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke u slučaju da:

- a) nije dostavljena nijedna ponuda u određenom krajnjem roku;
- b) nije dostavljen nijedan zahtjev za učešće u ograničenom postupku, u pregovaračkom postupku sa ili bez objave obavještenja ili u takmičarskom dijalogu;
- c) nije dostavljen broj ponuda određen u članu 32. stav (4) ovog zakona, ako je bilo predviđeno zaključenje okvirnog sporazuma;
- d) nijedna od primljenih ponuda nije prihvatljiva;
- e) cijene svih prihvatljivih ponuda znatno su veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku.

Stav (3) istog člana Zakona navodi da ugovorni organ može otkazati postupak javne nabavke samo zbog dokazanih razloga koji su izvan kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke. Opća ‘klauzula egzoneracije’ za otkazivanje nalazi se u ovoj odredbi, za događaje koji se nisu mogli predvidjeti, koji su izvan kontrole ugovornog organa, koji nisu u vezi sa provođenjem postupka dodjele ugovora.

Drugi dokazivi razlozi mogu prisiliti ugovorni organ da otkáže postupak dodjele ugovora prije nego što se zaključi bilo kakav ugovor ili okvirni sporazum. Bilo koji razlog za takvo otkazivanje mora biti:

- 1) Dokaziv (što znači da se javnosti može dati uvjerljivo objašnjenje),
- 2) Izvan kontrole ugovornog organa, i
- 3) Da ga ugovorni organ nije mogao predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka dodjele.

Slijedeće situacije koje nisu direktno istaknute u ovoj tački su primjeri opravdanja za otkazivanje postupka, kao npr.:

- 1) Prirodne katastrofe, zbog kojih izvršenje ugovora postaje beskorisno ili se značajno mijenjaju uslovi projekta;
- 2) Slučajevi u kojima se ugovorni organ, greškom ili zabludom, suočava sa situacijom koja ugrožava svrhu javne nabavke;

- 3) Situacije u kojima se ugovorni organ tokom provođenja postupka susretne sa značajnim promjenama tržišnih uslova, pojavom novih inovativnih tehnologija itd., te bi u tom slučaju završetak postupka nabavke zaključenjem ugovora predstavljao traćenje javnih sredstava;
- 4) Važne promjene u budžetu institucije koje su uzrokovane vanjskim faktorima;
- 5) Promjene u zakonu, kao što je npr. nametanje novih zahtjeva za zaštitu okoliša u vezi sa predmetom nabavke koji se nabavlja.

Nadalje, odredbom člana 53. stav (6) Zakona je propisano da ugovorni organ može napraviti izmjene i dopune tenderske dokumentacije pod uslovom da se one dostave zainteresiranim kandidatima/ponuđačima istog dana, a najkasnije pet dana prije isteka utvrđenog roka za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda. U slučaju da takve izmjene podrazumijevaju suštinsku promjenu predmeta nabavke, ugovorni organ produžiti će rok za prijem zahtjeva za učešće ili ponuda u zavisnosti od složenosti predmeta nabavke. Rok za produženje ne može biti kraći od sedam dana.

12. Kada se nabavka realizuje putem potpisanog Ugovora sa izabranim dobavljačem, da li u tom slučaju Ugovorni organ prati njegovu realizaciju, a da pri tom nije u obavezi da sačinjava izvještaj na portalu JN - za svaki račun/fakturu? I, ukoliko Ugovorni organ objavi na portalu JN detalje ugovora - sačini izvještaj, da li je u obavezi da istekom kalendarske godine sačini izvještaj o realizaciji?

O: Zakonodavac ne predviđa sačinjavanje izvještaja o realizaciji ugovora o javnoj nabavci istekom kalendarske godine. Naime, ugovor o javnoj nabavci zaključuje se u skladu sa zakonima o obligacionim odnosima u Bosni i Hercegovini. Odredba člana 75. Zakona propisuje da je ugovorni organ obavezan Agenciji dostavljati izvještaje o otvorenom postupku, ograničenom postupku, pregovaračkom postupku s objavom ili bez objave obavještenja, konkursu za izradu idejnog rješenja, takmičarskom dijalogu, konkurentskom zahtjevu za dostavu ponuda i direktnom sporazumu, kao i u slučaju dodjele ugovora iz čl. 8. i 10. ovog zakona, u formi, na način i u rokovima koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom.

Nadalje, je propisano da ugovorni organ najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, odnosno nastale izmjene, objavljuje osnovne elemente ugovora za sve postupke javne nabavke, kao i sve izmjene ugovora do kojih dođe u toku realizacije ugovora na portalu javnih nabavki.

(3) Ugovorni organ objavljuje slijedeće podatke:

- a) redni broj;
- b) opis i oznaku po JRJN;
- c) vrstu postupka i broj obavještenja o dodjeli ugovora s portala javnih nabavki, za postupke javne nabavke za koje postoji obaveza objave obavještenja o dodjeli ugovora;
- d) podatke o dobavljaču/dobavljačima u okvirnom sporazumu (naziv, ID broj, mjesto);

- e) osnovne elemente ugovora/okvirnog sporazuma (vrijednost, period trajanja/rok izvršenja, rok plaćanja, garantni period i dr);
- f) opis izmjene osnovnih elemenata ugovora s datumom izmjene;
- g) ostatak vrijednosti ugovora nakon učinjene izmjene/ostatak vrijednosti okvirnog sporazuma (nakon zaključenog pojedinačnog ugovora);
- h) datum zaključenja ugovora;
- i) datum potpune realizacije ugovora/okvirnog sporazuma i ukupna utrošena vrijednost;
- j) napomenu/obrazloženje (značajnije izmjene, raskid ugovora i sl).

13. Ukoliko ugovorni organ nije siguran za količinu nabavke neke robe na godišnjem nivou, pa traži sada jedan dio, pa nakon izvjesnog vremena želi nabaviti još nešto, pa opet i sl. Pitanje, na koliko dijelova možemo cjepkati jedan Direktni sporazum do 6.000,00 KM ili nije ograničeno i koji je minimalan iznos za jednu nabavku ili i to nije definisano u zakonu?!

O: Ugovorni organ provodi postupak direktnog sporazuma za nabavku robe, usluga ili radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili manja od iznosa od 6.000,00 KM, pri čemu ni ukupna procijenjena vrijednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 10.000,00 KM.

Dakle, ugovorni organ u toku jedne godine za isti predmet nabavki može provesti više postupaka direktnog sporazuma ali zbir svih provedenih direktnih sporazuma ne smije preći procijenjenu vrijednost od 6.000,00 KM odnosno 10.000,00 KM.

14. Ako ugovorni organ ima planiranu nabavku na godišnjem nivou do 6000,00 KM za robe (građevinski materijal i drugi materijal za održavanje zgrada npr. boje za zidove, farbe, boreri za metal, laminat manje količine i sl.),i ako kod ponuđača nema svih artikala, jedni imaju jedne ,a drugi druge artikle, kako sprovesti javnu nabavku?Nabavka bi se sprovodila u više faza po ukazanoj potrebi. Isitivanje tržišta sprovedeno, približno iste cijene. Može li se sklopiti sporazum sa dva ponuđača po 3.000,00KM?

O: Da, u konkretnom slučaju ugovorni organ u toku jedne godine za isti predmet nabavki može provesti dva ili više postupaka direktnog sporazuma, ali zbir svih provedenih direktnih sporazuma na godišnjem nivou ne smije preći procijenjenu vrijednost od 6.000,00 KM.

15. Ukoliko Plan javnih nabavki ističe npr. danas, ali ugovorni organ donese Odluku o pokretanju javne nabavke dan ranije, Možemo li objaviti Tendersku dokumentaciju i Obavjesteenje o nabavci na Portalu javnih nabavki nekoliko dana kasnije kad je Plan vec istekao, ali je Odluka o pokretanju javne nabavke donijeta prije nego je Plan prestao da važi?

O: Član 17. stav (1) Zakona navodi da ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavke.

Plan nabavki sadrži slijedeće podatke:

- a) Naziv predmeta javne nabavke;
- b) Brojčanu oznaku i naziv predmeta nabavke iz JRJN;
- c) Vrstu postupka;
- d) Da li se predmet dijeli na lotove;
- e) Vrstu ugovora;
- f) Da li će biti zaključen ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum;
- g) Period trajanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma;
- h) Procijenjenu vrijednost nabavke;
- i) Okvirni datum pokretanja postupka nabavke;
- j) Izvor finansiranja;
- k) Podatak za koju godinu se plan donosi;
- l) Dodatne napomene.

Pod tačkom i) stav (1) člana 17. Zakona je navedeno da je sastavni dio plan nabavke okvirni datum pokretanja postupka nabavke. Svakako da je realno da ugovorni organ, u pojedinim situacijama, neće biti u mogućnosti ispoštovati okvirni datum pokretanja postupka javne nabavke. Važno je istaknuti da ugovorni organi moraju uložiti napore da njihov plan nabavki bude što je moguće realniji, kako u pogledu njihovih potreba, tako i u pogledu vremena kada namjeravaju pokrenuti postupak. To, naravno, ne znači da ugovorni organ mora u potpunosti ispoštovati plan nabavke, koji je ipak, kao što mu i naziv kaže, plan, koji je moguće da se realizira u potpunosti ili djelimično. Ali svakako, svako kašnjenje u realizaciji plana nabavke, mora biti opravdano i ugovorni organ mora biti u stanju isto obrazložiti.

Stavom (7) člana 17. Zakona je navedeno da ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki. U slučaju većih odstupanja u odnosu na okvirni datum pokretanja postupka u planu nabavke, ugovorni organ svakako mora izvršiti izmjene i dopune plana nabavki.

Nadalje, okvirni datum pokretanja postupka javne nabavke, podrazumjeva momenat kada javna nabavka postane javno dostupna. U ovom smislu, to je momenat objave obavještenja o nabavci na Portalu javnih nabavki, odnosno slanja poziva za učešće kandidatima za postupke koji nemaju obavještenje o nabavci.

16. Poštovani, molim vas za pojašnjenje u vezi sljedeće situacije: U otvorenom postupku javne nabavke zaprimljene su dvije ponude sa identičnom cijenom. Zakazana je e-aukcija, međutim niti jedan od ponuđača nije učestvovao, te su obje ponude ostale na istoj cijeni. Da li je u ovakvom slučaju jedini način okončanja postupka poništenje

postupka i njegovo ponovno pokretanje, ili postoje druge zakonom dozvoljene mogućnosti za izbor najpovoljnijeg ponuđača?

O: Članom 64. Zakona određeno je da ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu jednog od slijedećih kriterija:

- a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- b) najniža cijena.

Dakle, kada se govori o kriteriju „najniža cijena“ ili “ekonomski najpovoljnija ponuda”, termini „cijena“ i “ponuda” su u jednini. Shodno tome, kada u postupku javne nabavke dva ili više ponuđača ponude identične cijene u slučaju kriterija „najniža cijena“, a istovremeno su to i najniže cijene u postupku, to znači da imamo više „najnižih cijena“, što znači da ne postoji mogućnost dodjele ugovora.

Ukoliko bi se u ovakvim situacijama ipak dodijelio ugovor uvođenjem nekog „dodatnog“ kriterija, svi drugi ponuđači koji imaju istu cijenu imali bi opravdan osnov za korištenje pravnih lijekova, jer kao što je rečeno, radi se o jednini, tj. jednom ponuđaču i jednoj najnižoj cijeni.

Vrlo se često postavlja pitanje da li se u slučaju identičnih cijena može ugovor dodijeliti ponuđaču koji je prije predao ponudu. Bez obzira na činjenicu "prvi u vremenu jači u pravu", mišljenja smo da nije moguće dodijeliti ugovor ponuđaču koji je prije predao ponudu. Naime, svaki ponuđač ima diskreciono pravo da dostavi ponudu u bilo koje vrijeme u roku koji mu je određen za dostavu ponuda. U suprotnom to bi značilo da je ugovor dodijeljen po kriteriju koji nije predviđen članom 64. Zakona.

Ističemo da se isti princip koristi i u slučaju identičnog broja bodova kod primjene kriterija “ekonomski najpovoljnija ponuda”, osim u situaciji kada je ugovorni organ tenderskom dokumentacijom predvidio da se slučaju istog broja bodova dvije ili više ponuda, prednost daje ponudi koja u podkriteriju cijena ima najnižu cijenu, a u skladu sa članom 3. stav (2) tačka d) podtačka (9) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda (“Službeni glasnik BiH”, br. 90/14 i 20/15).

17. Kada imamo nabavku uredskog materijala u planu 4 000 km, hoćemo na početku sklopiti ugovor sa ponuđačem i objaviti samo taj ugovor na portalu ? Isporuka materijala je sukcesivna, treba li kad dodje svaki novi račun objaviti ili?

O: Član 90 stav (5) Zakona definiše da se direktni sporazum smatra zaključenim prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije.

Imajući u vidu da je ugovorni organ u konkretnom slučaju zaključio ugovor o javnoj nabavci dužan je objaviti izvještaj o postupku javne nabavke na portalu javnih nabavki u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora o javnoj nabavci.

18. Pozdrav, u toku realizacije ugovora o prevozu učenika u školu svakodnevno (javna nabavka o prevozu učenika sprovedena i zaključen ugovor), prijevoznik traži povećanje cijene zbog poskupljenja goriva- da li je takva izmjena dozvoljena bez novog postupka?

O: Odredba člana 75. Zakona, između ostalog, definiše sljedeće:

„(5) Izuzetno od odredbi člana 72. stav (5) ovog zakona, ugovor o javnoj nabavci može se izmijeniti tokom njegovog trajanja bez provođenja novog postupka javne nabavke ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljiv i savjestan ugovorni organ nije mogao predvidjeti ;
- b) izmjenom se ne mijenja cjelokupna priroda ugovora;
- c) svako povećanje cijene nije veće od 30% vrijednosti prvobitnog ugovora i ne može imati za cilj izbjegavanje primjene ovog zakona.

(6) Izmjena ugovora u smislu stava (5) ovog člana nije moguća ako je riječ o povećanju cijena do 5% vrijednosti prvobitnog ugovora robe i usluga, odnosno do 10% vrijednosti prvobitnog ugovora o javnoj nabavci radova.

(7) Izmjena cijena može se zahtijevati samo za razliku u cijeni koja prelazi 5% odnosno 10%, osim ako je do povećanja cijena došlo poslije dobavljačevog dolaska u docnju.

(8) Ako je učinjeno nekoliko uzastopnih izmjena, ograničenje iz stava (5) tačka c) ovog člana procjenjuje se na osnovu neto kumulativne vrijednosti svih uzastopnih izmjena.

(9) Ugovorni organ obavezan je ,u pogledu izmjene ugovora na osnovu ovog člana, postupiti u skladu s članom 75. st. (2) i (3) ovog zakona.

(10) Ako ugovor sadrži odredbu o indeksaciji cijene (odredba o promjenjivosti cijene s objektivno utvrđenim pravilima o promjenjivosti cijene), referentna vrijednost za izračun maksimalnog povećanja cijene je ažurirana cijena prvobitnog ugovora u trenutku izmjene.

(11) U procesu izmjene ugovora ugovorni organ mora osigurati dokaze, u pisanoj formi, koji potvrđuju postojanje činjenica i okolnosti iz stava (5) ovog člana , na osnovu kojih je izvršena izmjena ugovora.

(12) Odredbe st. od (5) do (11) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se i na izmjene okvirnog sporazuma tokom njegovog trajanja.

(13) Odredbe st. od (5) do (12) ovog člana primjenjuju se na sve ugovore o javnoj nabavci /okvirne sporazume, čije trajanje i realizacija je u toku, kao i na sve buduće ugovore o javnoj nabavci/okvirne sporazume, koji će biti zaključeni nakon provedenih postupaka javnih nabavki.“

Dakle, član 75. stav (5) Zakona predviđa da se ugovor može izmijeniti u slučaju ispunjavanja naprijed navedenih Zakonom propisanih uslova, ali izmjena ugovora nije obaveza za ugovorni organ. Naime, da li će ugovorni organ izmijeniti ugovor ostaje njemu na dispoziciji bez obzira što su ispunjeni zakonom predviđeni uslovi koji omogućavaju izmjenu ugovora.

19. Pozdrav, Proveli smo dva postupka konkurentskog zahtjeva za nabavu goriva i nismo dobili nijednu ponudu. Zbog naglog rasta cijena, dobavljači odbijaju dostaviti ponude, da li možemo provesti Izravni 6000+4000 KM, i da li radim izmjenu i dopunu plana JN, Hvala.

O: Postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda postupak dodjele ugovora male vrijednosti. U ovom postupku zakonodavac nije propisao obavezne uslove za provjeru kvalifikacije ponuđača, kao i ni rokove za prijem ponuda. Dakle, u ovom postupku ugovorni organ samostalno utvrđuje koje dokumente će zahtijevati kako bi utvrdio sposobnost ponuđača da realizuje ugovor, kao i sve druge dokumente i izjave koje propisuje Zakon.

Prilikom određivanja uslova za provjeru kvalifikacije ponuđača u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda ugovorni organ vodi računa o prirodi predmeta nabavke i uslovima ugovora o javnoj nabavci. Svakako „broj“ dokumenata kojim ponuđači dokazuju da su sposobni realizovati ugovor treba da budu srazmjerni vrijednosti i složenosti predmeta nabavke.

Nadalje, član 15. stav (7) Zakona propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definiranog ovim zakonom.

Dakle, navedeni član Zakona eksplicitno zabranjuje praksu dijeljenja predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja postupaka javnih nabavki. Sve dok dijeljenje predmeta nabavke ne utiče na odabir postupka javne nabavke, dijeljenje je dozvoljeno. Ugovor može biti podijeljen samo ako su svi njegovi dijelovi predmet istog postupka javne nabavke koji bi se koristio i kod samo jednog ukupnog ugovora.

Odredbom člana 87. stav (2) Zakona je propisano da ugovorni organ provodi postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u slučaju da je procijenjena vrijednost nabavke robe ili usluge manja od iznosa od 50.000,00 KM, odnosno kada je za nabavku radova procijenjena vrijednost manja od iznosa od 80.000,00 KM, pri čemu ni ukupna procijenjena vrijednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije jednaka ili veća od 50.000,00 KM za robe ili usluge, odnosno 80.000,00 KM za radove.

U kontekstu vašeg pitanja bitno je istaći da i provođenje dva ili više konkurentskih zahtjeva za nabavku jednog predmeta nabavke u toku jedne godine ne predstavlja cijepanje nabavke pod uslovom da zbir svih konkurentskih zahtjeva za dostavu ponuda neće preći vrijednost od 50.000,00 KM (bez PDV-a). U protivnom, prekoračenjem navedene vrijednosti došlo bi do kršenja Zakona, odnosno izbjegavanja provođenja odgovarajuće vrste postupka javne nabavke.

Takođe, ukoliko ugovorni organ provede postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda, u tom slučaju zbir konkurentskog zahtjeva i provedenog postupka direktnog sporazuma za isti predmet nabavke ne smije preći vrijednost od 6.000,00 KM, bez PDV-a. U protivnom, prekoračenjem navedene vrijednosti došlo bi do kršenja Zakona.

Dalje, ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki. Stoga ukoliko nabavka nije predviđena u planu javnih nabavki ugovorni organ je dužan sačiniti izmjene/dopune plana javnih nabavki.

Član 17. stav (2) istog člana definiše da plan nabavki sadrži sljedeće podatke:

- a) naziv predmeta javne nabavke;
- b) brojčana oznaka i naziv predmeta nabavke iz Jedinog riječnika javnih nabavki;
- c) vrsta postupka;
- d) da li se predmet dijeli na lotove;
- e) vrsta ugovora;
- f) da li će biti zaključen ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum;
- g) period trajanja ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma;
- h) procijenjena vrijednost nabavke;
- i) okvirni datum pokretanja postupka nabavke;
- j) izvor finansiranja;
- k) podatak za koju se godinu plan donosi;
- l) dodatne napomene“.

Stav (7) navedenog člana Zakona definiše da ugovorni organ objavljuje sve izmjene i dopune plana javnih nabavki na portalu javnih nabavki. Dakle, plan nabavki je dokument podložan izmjenama i mijenja se na način da se donosi posebna odluka kojom se plan nabavki mijenja, odnosno dopunjava novim nabavkama ili se vrši izmjena nabavki koje su već planirane.

Međutim, trenutno tri podatka u objavljenom planu javnih nabavki se ne mogu mijenjati, a to su: vrsta postupka, vrsta ugovora i brojčana oznaka i naziv predmeta nabavke iz Jedinog riječnika javnih nabavki.

Poslovno pravilo koje je doneseno u pogledu nemogućnosti izmjene ovih podataka je zasnovano na pravnim, tehničkim i funkcionalnim problemima koji su ovim pravilom riješeni. Neka od implementiranih poslovnih pravila u sistemu za cilj imaju sprečavanje potencijalnih grešaka i zloupotreba.

Posebno bi skrenuli pažnju da u slučaju da ugovorni organ u planu javnih nabavki napravi grešku na unosu nekog od navedena tri podatka, jedina mogućnost ispravke je da se za stavku u kojoj se desila greška, označi "kvačica" na polju "Odustaje se od nabavke?", a zatim kreira nova stavka u kojoj će ugovorni organ unijeti ispravne podatke. Nakon toga potrebno je kreirati izmjenu/dopunu plana javnih nabavki u kojoj će sistem crvenom bojom označiti stavku u kojoj se desila greška, odnosno stavku za koju je označeno da se od iste odustaje, te dodati novu unesenu stavku. Nakon toga potrebno je objaviti izmjenu/dopunu plana javnih nabavki.

20. Pozdrav. Koji je ispravan način unosa datuma računa na portal u direktnom postupku u slučaju kada je ugovorni organ zaprimio račun kasno i već je istekao rok od 30 dana od dana računa?

O: Član 90 stav (5) Zakona definiše da se direktni sporazum smatra zaključenim prilaganjem računa ili druge odgovarajuće dokumentacije.

Imajući u vidu navedeno, ugovorni organ ima obavezu objaviti izvještaj o postupku javne nabavke u sistem „E-nabavke“ i za „male“ nabavke u roku od 30 dana od dana koji je naveden na računu ili drugoj odgovarajućoj dokumentaciji, odnosno u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora, u slučaju kada je u postupku zaključen ugovor o javnoj nabavci.

21. Prilikom nabavke servera ugovorni organ je kao jedan od uslova tehničke i profesionalne sposobnosti propisao da su ponuđači dužni u sastavu svoje ponude dostaviti izjavu ovjerenu od strane nadležnog organa da je ponuđena roba nova, te da je usluga servisa obezbijedena na teritoriji Bosne i Hercegovine. Predviđeno je da tu izjavu potpisuje ovlašteni predstavnik ponuđača. Da li je ispravno tako postaviti uslov?

O: Odredba člana 49. Zakona definiše tehničku i profesionalnu sposobnost u postupku nabavke robe. U postupku javne nabavke robe ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine;

b) opis tehničke opremljenosti i osposobljenosti kandidata/ponuđača, mjere za osiguranje kvaliteta i njegovu opremljenost i osposobljenost za ispitivanja i istraživanja;

c) navode o angažiranom tehničkom osoblju i tehničkim organima, za poslove postavljanja i instalacije robe koja se nabavlja, a za koje se ne može zahtijevati da su zaposleni kod kandidata/ponuđača;

d) uzorke, opise i/ili fotografije robe koja je predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost kandidat/ponuđač obavezan potvrditi ako to ugovorni organ zahtijeva;

e) uvjerenje koje izdaje nadležna institucija ili agencija za kontrolu kvaliteta, a kojim se potvrđuje da na odgovarajući način tačno označena roba odgovara određenim specifikacijama ili normama;

f) potvrdu kandidata/ponuđača o prihvatanju postupka kontrole robe složenije vrste ili robe koja izuzetno treba služiti nekoj posebnoj svrsi, koju provodi ugovorni organ ili u njegovo ime nadležni organ zemlje sjedišta privrednog subjekta, a koja se odnosi na proizvodne kapacitete privrednog subjekta i, ako je potrebno, na način izrade studija i istraživanja, te mjere za kontrolu kvaliteta koje koristi privredni subjekat.

22. Da li je Ugovorni organ u obavezi da provodi postupak nabavke goriva ako nema vlastito vozilo (po potrebi koristi službeno vozilo Osnivača)?

O: Članom 3. Zakona određeni su opći principi sistema javnih nabavki na način da je ugovorni organ dužan da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, uz osiguranje pravične i aktivne konkurencije, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetnom nabavke i njegovom svrhom. Takođe,

Zakonom su definisani postupci javne nabavke i uslovi za njihovu primjenu, gdje konačnu odluku o primjeni određenog postupka donosi ugovorni organ u zavisnosti od ispunjenosti uslova definisanih Zakonom.

Dakle, Zakon se primjenjuje na ugovore o javnim nabavkama čiji su predmet robe, usluge i radovi i koje dodjeljuju ugovorni organi definisani u čl. 4. i 5. Zakona, naravno osim izuzeća navedenih u članu 10. i dodatnih izuzeća za sektorske ugovorne organe iz člana 86. Zakona (organi koji obavljaju djelatnosti u oblasti vodosnadbjevanja, energetike, transporta i poštanskih usluga), a potom i djelimično izuzeće, koje je propisano kroz subvencionirane ugovore u članu 7. Zakona.

U skladu s tom odredbom ugovorni organi koji dodjeljuju javne ugovore za robe, usluge ili radove dužni su slijediti zahtjeve i provoditi postupke koje definiše Zakon i podzakonski akti.

Prema tome, u svakom slučaju kada ugovorni organ troši javna sredstva, osim naprijed navedenih izuzeća, dužan je provesti odgovarajući postupak javne nabavke u zavisnosti od ispunjenosti uslova propisanih Zakonom. Međutim, u slučaju kada nema trošenja javnih sredstava, ne postoji ni obaveza primjene Zakona.

23. Poštovani, izvinjavam se ukoliko pitanje djelimično izlazi iz okvira same edukacije, ali bi mi bilo veoma korisno čuti Vaše iskustvo iz prakse. Slijedi nam period rada na implementaciji Interreg projekta gdje se, prema ugovoru, ne primjenjuje nacionalni zakon o javnim nabavkama, već pravila donatora (PRAG), uključujući definisane pragove (za usluge i robu: do 2.500 € – plaćanje po računu, do 20.000 € – jedna ponuda, do 100.000 € – pojednostavljena procedura; za radove: do 2.500 € – račun, do 20.000 € – jedna ponuda, do 300.000 € – pojednostavljena procedura). U tom kontekstu, zanima me koliko se u praksi iskustva iz sistema javnih nabavki (prema domaćem zakonu) mogu primijeniti na ovakve projekte, te da li preporučujete “strogo” praćenje minimalnih zahtjeva prema pragovima ili ipak širi pristup (npr. više ponuda, detaljnija dokumentacija) radi sigurnosti i revizije? Bila bih zahvalna na Vašem praktičnom uvidu i preporukama ako ste već imali pitanja vezana za ovu temu ili neku uputu shodno Vašem iskustvu.

O: Agencija za javne nabavke Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima pruža savjetodavnu pomoć ugovornim organima i ponuđačima u vezi sa pravilnom primjenom Zakona o javnim nabavkama i podzakonskim aktima.

24. Takođe uglavnom izlazi iz okvira edukacije Veliki je problem planiranja sredstava (materijala) za vanredne intervencije, posebno kada je riječ o sistemima koji podržavaju kritičnu infrastrukturu (strogi odziv 3h, 24/7). Primjer: sistemi klimatizacije i njihovo redovno i vantredno održavanje. U upotrebi je veći broj različitih uređaja:

inverter i klasični klima-uređaji, čileri sa velikim brojem unutrašnjih jedinica, kao i velike kanalne klime čija pojedinačna vrijednost prelazi 30.000 KM. Dodatno, riječ je o opremi različitih proizvođača, što dodatno komplikuje proces planiranja i nabavke rezervnih dijelova. Od nas se zahtijeva da unaprijed planiramo potrebna sredstva za materijal i usluge, odnosno da predvidimo moguće kvarove, i to u uslovima značajno ograničenih budžetskih sredstava. Dok je planiranje redovnog održavanja relativno jasno i predvidivo, vanredno održavanje predstavlja poseban problem. Na primjer, u slučaju većeg kvara na samo jednoj jedinici (kvar vrlo često ne mora biti usljed zastarjelosti a sama oprema je van garantnog perioda), odobrena sredstva često nisu dovoljna za pokrivanje troškova popravke. Poznato je da cijena pojedinih komponenti, poput kompresora, može dostići i do 50% vrijednosti samog uređaja. Napominjem da se takođe vrši process znavljanja opreme koliko je god to izvodljivo s obzirom na ustaljen problem budžetiranja koji postoji. Dodatni problem predstavlja činjenica da je gotovo nemoguće precizno predvidjeti koji će se dio i na kojem uređaju pokvariti, s obzirom na veliki broj različitih komponenti i tipova opreme (oko 20 različitih sistema). Uprkos planiranju rezervnih dijelova u skladu sa raspoloživim sredstvima, kvarovi se nerijetko javljaju na komponentama koje nisu bile obuhvaćene planom. U takvim situacijama odgovornost za neplanirane troškove neopravdano se pripisuje planiranju, iako je riječ o prirodi samog sistema i nepredvidivosti istog. S druge strane, zahtjevi za planiranje većih sredstava za potencijalne kvarove često ne budu odobreni, što dodatno otežava održavanje sistema od ključnog značaja. U cilju planiranja, provodi se i ispitivanje tržišta za ključne komponente (kompresori, hladnjaci, pumpe, elektronski moduli i dr.), međutim ovaj proces je otežan zbog velikog broja varijacija i visokih cijena dijelova.

O: Zakon se primjenjuje na ugovore o javnim nabavkama čiji su predmet robe, usluge i radovi i koje dodjeljuju ugovorni organi definisani u članu 4. i 5. Zakona. Dakle, svi ugovorni organi navedeni u pomenutom članu Zakona, koji dodjeljuju javne ugovore za robe, usluge i radove, obavezni su provesti odgovarajući postupak javne nabavke i slijediti zahtjeve koje definira Zakon i podzakonski akti. Konačnu odluku o primjeni određenog postupka donosi ugovorni organ u zavisnosti od ispunjenosti uslova propisanih Zakonom.

Odredbom člana 53. stav (1) Zakona određeno je da ugovorni organ priprema tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji, ugovorni organ dat će potpune informacije o uslovima ugovora i postupcima dodjele ugovora, koji su ponuđačima dovoljni za pripremu svojih ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

Dakle, tenderska dokumentacija pruža relevantne informacije o konkretnom predviđenom ugovoru, koje su predočene na način koji omogućava privrednim subjektima da pripreme ponude samo na osnovu sadržaja u tenderskoj dokumentaciji. Ovo znači da se sve informacije koje su neophodne za opis uslova predviđenog ugovora nalaze u tenderskoj dokumentaciji, ali da se isto tako daje samo onoliko informacija koliko je potrebno da se ostavi prostor za stvarnu konkurenciju za predviđeni ugovor.

U skladu sa naprijed navedenim, ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji mora detaljno navesti sve svoje potrebe i zahtjeve, kako bi ponuđači mogli odgovoriti na iste i ponuditi ono što ugovorni organ uistinu traži i treba.

Nadalje, člana 32. Zakona definisana je dodjela okvirnog sporazuma. Okvirni sporazum podrazumijeva sporazum ograničenog trajanja između ugovornog organa i dobavljača, a njegova svrha je utvrđivanje okvira za ugovore koji će se dodijeljivati u tom periodu, naročito u pogledu predmeta ugovora, a kada je to primjereno i u pogledu predviđenih vrijednosti, obima ili količine, kao i cijene. U ovoj definiciji, predmet ugovora koji se dodjeljuje i cijena su ključni elementi koji će biti određeni unutar okvirnog sporazuma za buduće ugovore. Dakle, okvirni sporazum je ograničen ne samo u pogledu perioda djelovanja, nego također i u pogledu maksimalne količine ili obima javne nabavke tokom tog vremenskog perioda i može se desiti da se zaključeni okvirni sporazum "iskoristi" prije nego što vremenski istekne. Međutim, okvirni sporazum se ne može produžiti kako u pogledu perioda djelovanja, tako ni u pogledu količine ili obima ili vrijednosti. U takvim slučajevima, ugovorni organ će pokrenuti novi postupak javne nabavke ukoliko želi da nastavi sa okvirnim sporazumom.

Dakle, ukoliko dođe do realizacije ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma po bilo kojem osnovu, a ugovorni organ ima potrebe za novim robama, uslugama ili radovima dužan je provesti novi postupak, u zavisnosti od ispunjenosti uslova definisanih Zakonom.

25. Koliko je ispravno i zakonito da ne kažem praktično, provoditi pregovarački bez obavještenja iz člana 21. tačka d, razlozi hitnosti, sa više ponuđača, kad je intencija zakonodavca da se provodi samo sa jednim ponuđačem.

O:Provođenje pregovaračkog postupka bez objave obavještenja iz člana 21. stav (1) tačka d) Zakona sa više ponuđača je zakonito, iako u praksi često nije najčešći model.

Naime, Zakon nigdje ne propisuje obavezu da se ovaj postupak mora provoditi isključivo sa jednim ponuđačem. Osnovna intencija ove odredbe jeste omogućavanje brze reakcije u uslovima krajnje hitnosti, zbog čega se u praksi često uključuje samo jedan ponuđač – ali to nije pravilo, niti zakonsko ograničenje.

Naprotiv, iz samih zakonskih odredbi (član 28. stav (5)) proizlazi da je čak dopušteno i šire otvaranje konkurencije kroz objavu informacija i stavljanje tenderske dokumentacije na raspolaganje zainteresiranim subjektima, čak i u slučaju krajnje hitnosti.

Zbog toga važi sljedeće:

Ključni uslov nije broj ponuđača, nego postojanje i dokazivost krajnje hitnosti (kumulativno ispunjeni uslovi: nepredvidiv događaj, hitnost, uzročna veza i odsustvo odgovornosti ugovornog organa).

Uključivanje više ponuđača je dozvoljeno i čak poželjno kada je to vremenski izvodivo, jer doprinosi konkurenciji i transparentnosti.

Postupak će biti zakonit bez obzira na broj ponuđača ako su ispunjeni uslovi iz člana 21. stav (1) tačka d) i ako se mogu dokazati.

Dakle, iako je praktična svrha ovog postupka često vezana za jednog ponuđača zbog brzine, provođenje sa više ponuđača nije ni protivno zakonu niti intenciji zakonodavca, već može predstavljati kvalitetnije i transparentnije rješenje – pod uslovom da ne ugrožava hitnost postupanja.

26. Obzirom da je zakonskom odredbom propisana obaveza istraživanja tržišta te da se istraživanje obavlja prije donošenja odluke o pokretanju postupka, da li je ispravno da zapisnik o provedenom istraživanju potpiše osoba koja je vršila istraživanje obzirom da se komisija formira nakon pokretanja postupka?

O:Način provođenja istraživanja tržišta, kao i sačinjavanje i potpisivanje zapisnika o provedenom istraživanju, utvrđuje sam ugovorni organ u skladu sa svojim internim aktima i organizacijom rada. S obzirom da se ova faza provodi prije pokretanja postupka javne nabavke, ugovorni organ kroz interne procedure definiše nadležnosti, odgovornosti i tok dokumentacije u tom dijelu nabavnog ciklusa.

Preporučljivo je da ugovorni organi internim pravilnikom dodatno uredi svoje procedure, posebno u pogledu raspodjele zaduženja i uloga u lancu nabavke – od planiranja i prikupljanja potreba, preko načina kretanja dokumentacije i postupanja u pojedinim fazama, do praćenja realizacije ugovora. Na taj način moguće je pravovremeno identificirati rizike i kritične tačke u ciklusu nabavke, uspostaviti adekvatne kontrole i unaprijediti ukupnu efikasnost organizacije.

Shodno navedenom, nadležnosti Agencije za javne nabavke propisane su članom 92. stav (3) Zakona, te je evidentno da Agencija ne može tumačiti druge propise niti davati mišljenja na interne akte ugovornih organa.

27. Pozdrav, iako nije tema današnje obuke, da li može pojašnjenje kada izabrani ponuđač je u obavezi da u roku 5 dana od zaprimanja obavještenja dostavi dokumente u skladu sa čl. 45 Zakona ne starije od tri mjeseca, a ponuđač dostavi sa rokom mlađim od dana dostavljanja ponude, tj da dokazi koje dostavlja ponuđač moraju sadržavati potvrdu da je u momentu ponude ispunjavao tražene uslove.

O:Članom 45. stav (2) Zakona propisano je da je kandidat/ponuđač kojem bude dodijeljen ugovor obavezan dostaviti dokumente kojima će potvrditi da se razlozi za isključenje iz stava (1) ovog člana ne odnose na njega.

U skladu sa članom 72. stav (3) Zakona, takvi dokumenti ne mogu biti stariji od tri mjeseca, računajući od dana dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće. To znači da ponuđač mora ispunjavati uslove u trenutku dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće. U praksi to znači da ponuđač, naprimjer, ne može „platiti poreze ako dobije ugovor“, već ih mora imati izmirene u momentu predaje ponude ili zahtjeva za učešće. Isto se odnosi i na sve druge situacije navedene u stavu (1) člana 45. Zakona.

Dakle, Zakon jasno propisuje da dokumenti iz člana 45. stav (2) ne mogu biti stariji od tri mjeseca od dana dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće. Međutim,

Zakon nigdje ne propisuje da takvi dokumenti ne mogu biti izdati nakon datuma dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće. Ne postoji prepreka da dokumenti budu izdati i nakon tog datuma, pod uslovom da sadrže podatke o stanju ponuđača na dan dostavljanja ponude ili zahtjeva za učešće.

Radi pojašnjenja, ako je ponuđač predao ponudu 15.05.2019. godine, prihvatljivo je uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje izdato 30.06.2019. godine, ukoliko se u njemu potvrđuje da ponuđač na dan 15.05.2019. godine nije imao dospjelih, a neizmirenih obaveza. Na taj način ponuđač dokazuje da je njegova izjava bila tačna u momentu predaje ponude, te nema osnova za odbacivanje njegove ponude ili zahtjeva za učešće. Bitno je da dokument potvrđuje tražene činjenice za relevantni datum, a ne sam datum izdavanja (uz uslov da dokument nije stariji od tri mjeseca u odnosu na datum dostavljanja ponude).

U suprotnom bi se izgubila osnovna svrha zakonodavca. Naime, dostavljanjem izjava u fazi ponude smanjuju se troškovi pripreme ponude, kao i obim dokumentacije koju ugovorni organ analizira i arhivira. S obzirom da se ugovor dodjeljuje samo jednom ponuđaču, nema potrebe da svi ponuđači unaprijed pribavljaju i dostavljaju kompletnu dokumentaciju.

28. U pitanju je preduzeće koje ima veoma staru mehanizaciju i problem pronalaska dijelova kojih vrlo često i nema u granicama BIH. Kako da ugovorni organ ispostuje ZJN kada je u pitanju izbor postupka za nabavku dijelova obzirom da se godišnje za rezervne dijelove potroši više od 6.000 a vrlo često i preko 10.000 KM. Šta se u smislu CPV kodova smatra istovrsnom nabavka (prva četiri ili pet brojeva)? Konkurentski zahtjev nije opcija jer ne postoji dobavljač koji ima sve potrebne dijelove.

O: U situaciji kada se radi o nabavci rezervnih dijelova za stariju mehanizaciju, pri čemu se isti vrlo često ne mogu pronaći na tržištu unutar Bosne i Hercegovine, ugovorni organ je i dalje obavezan postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, uz puno poštivanje principa konkurencije, transparentnosti i nediskriminacije.

Prije svega, važno je naglasiti da Zakon ne dozvoljava ograničavanje konkurencije na način da se iz postupka isključuju strani ponuđači. Naprotiv, ugovorni organ je dužan omogućiti učešće i ponuđačima izvan Bosne i Hercegovine, posebno u situacijama kada na domaćem tržištu ne postoji dovoljan broj dobavljača ili se određeni dijelovi uopće ne mogu nabaviti.

U pogledu izbora postupka, ključno je pravilno utvrditi da li se radi o istovrsnoj nabavci. Ukoliko rezervni dijelovi pripadaju različitim vrstama mehanizacije, različitim proizvođačima i ne mogu se nabaviti od istih dobavljača, tada se ne mogu smatrati istovrsnom nabavkom, bez obzira na to što ukupna godišnja vrijednost prelazi 6.000 ili 10.000 KM. U tom slučaju je dozvoljeno provoditi

odvojene postupke, pod uslovom da ugovorni organ može jasno obrazložiti da se radi o različitim predmetima nabavke i da nije riječ o nedozvoljenom cijepanju.

Jedinstveni rječnik javnih nabavki (CPV/JRJN) koristi se kao pomoćno sredstvo pri određivanju predmeta nabavke, ali nije presudan kriterij. Iako se u praksi često uzimaju prva tri broja CPV koda kao pokazatelj srodnosti, odlučujuće je da li tržište omogućava da jedan ponuđač isporuči tako grupisane dijelove. Ako to nije slučaj, takva nabavka se ne može smatrati jedinstvenom.

U konkretnim okolnostima, kada dijelovi nisu dostupni u BiH, ugovorni organ treba:

- provesti istraživanje tržišta koje uključuje i inostrane dobavljače,
- pripremiti tendersku dokumentaciju na način da ne ograničava učešće stranih ponuđača,
- omogućiti dostavu ponuda iz inostranstva (bez diskriminatornih uslova u pogledu porijekla, jezika, ili administrativnih zahtjeva koji nisu nužni).

Kao najadekvatnije rješenje u ovakvim slučajevima nameće se zaključivanje okvirnog sporazuma, po mogućnosti podijeljenog na lotove ili sa više dobavljača, čime se omogućava sukcesivna nabavka različitih dijelova od različitih ponuđača, uključujući i one izvan Bosne i Hercegovine.

Zaključno, činjenica da se dijelovi nabavljaju izvan BiH ne mijenja obavezu primjene Zakona, ali zahtijeva šire posmatranje tržišta i dodatnu pažnju u osiguranju konkurencije. Pravilnim definisanjem predmeta nabavke, omogućavanjem učešća stranih ponuđača i eventualnim korištenjem okvirnog sporazuma, ugovorni organ može zakonito i efikasno provesti postupak javne nabavke u ovakvim okolnostima.

29. Ugovorni organ nabavlja robe – licence za softver putem konkurentskog zahtjeva i tenderskom dokumentacijom je traženo da ponuđači imaju uspješno iskustvo u realizaciji najmanje jednog ili više ugovora u posljednje 3 godine, koji su u vezi s predmetnom nabavkom odnosno čiji su karakter i kompleksnost adekvatni predmetnoj nabavci. Potencijalni ponuđač je u sklopu svoje ponude dostavio potvrdu o uspješno izvršenom poslu koja se nedvojbeno odnosi na usluge (izrada i održavanje web, android & IOS aplikacija). Da li je ispravno takvu ponudu ocijeniti kao nepravilnu s obzirom da Komisija dostavljenu potvrdu ne može dovesti u vezu sa predmetnom nabavkom niti je ista po karakteru i kompleksnosti adekvatna predmetnoj nabavci imajući u vidu da je predmet javne nabavke nabavka roba?

O: Zakon o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon) se zasniva na nekoliko općih principa koji su navedeni u članu 3. Zakona. Ova odredba, između ostalog, zahtijeva da ugovorni organi preduzmu sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, uz

ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti. Navedeni principi zahtijevaju npr: otkrivanje istih informacija privrednim subjektima koji učestvuju, primjena istih uslova za sve učesnike u postupku javne nabavke, itd.

Principe jednakog tretmana i nediskriminacije ugovorni organ treba poštovati tokom cijelog procesa nabavke počevši sa pripremom tenderske dokumentacije i uspostavljanjem zahtjeva koje trebaju ispuniti dobavljači zainteresirani za javnu nabavku, pa sve do odabira dobavljača i dodjele ugovora. Osim u članu 3. Zakona principi jednakog tretmana i nediskriminacije se navode i u drugim odredbama Zakona, posebno za određene pojedinačne faze postupka javne nabavke.

Nadalje, članom 53. stav (1) Zakona određeno je da ugovorni organ priprema tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji, ugovorni organ dat će potpune informacije o uslovima ugovora i postupcima dodjele ugovora, koji su ponuđačima dovoljni za pripremu svojih ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

Član 2. stav (1) tačka 1) Zakona definiše ponudu kao dokument koji podnosi ponuđač, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluge ili izvođenje radova, pod uslovima koje određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji.

„Ponuda može biti:

1) prihvatljiva- koju je podnio ponuđač koji nije bio isključen u skladu sa članom 45. ovog Zakona i koji ispunjava kriterije za izbor najpovoljnije ponude, te čija je ponuda u skladu sa tehničkim specifikacijama bez da je neprihvatljiva ili nepravilna;

2) neprihvatljiva – čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabvku ili ponuda ponuđača koji ne ispunjava kriterije za kvalifikaciju privrednog subjekta;

3) nepravilna – koja nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom ili je primljena izvan roka za prijem ponuda ili postoje dokazi o tajnom sporazumu ili korupciji ili nije rezultat tržišne konkurencije ili je ugovorni organ utvrdio da je cijena ponude izuzetno niska;“

Shodno navedenom, kandidati i ponuđači moraju pažljivo razmotriti zahtjeve navedene u tenderskoj dokumentaciji i ispoštovati ih kako bi ugovorni organi prihvatili njihove zahtjeve i ponude. Shodno tome, ugovorni organi su dužni postupiti u skladu sa onim što je navedeno u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji i odbiti ponude koje nisu u skladu sa postavljenim zahtjevima. U protivnom, ugovorni organi ne mogu odbaciti ponudu na osnovu zahtjeva koji nisu navedeni u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji.

Bitno je naglasiti da zahtjevi ugovornog organa u tenderskoj dokumentaciji moraju biti postavljeni jasno, precizno i nedvosmisleno, te moraju biti na isti način shvaćeni od svih ponuđača, kako bi se mogla donijeti odluka o kvalifikovanosti ponuđača, odnosno o izboru najpovoljnijeg ponuđača na stvarno konkurentskoj osnovi, uz ostvarivanje jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti kao osnovnih principa javnih nabavki. U skladu sa naprijed navedenim, ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji mora detaljno navesti sve

svoje potrebe i zahtjeve, kako bi ponuđači mogli odgovoriti na iste i ponuditi ono što ugovorni organ uistinu traži i treba. Dakle, tenderska dokumentacija mora sadržavati detaljne zahtjeve i potrebe ugovornog organa, koje su svi učesnici u postupku dužni ispuniti.

Isto tako, ponude moraju u potpunosti zadovoljavati sve zahtjeve ugovornog organa, da bi bile prihvatljive i kao takve evaluirane u daljem postupku dodjele ugovora.

Dakle, isključivo na osnovu ispunjenosti uslova koje je ugovorni organ naveo u tenderskoj dokumentaciji donosi se odluka da li će određena ponuda biti prihvatljiva ili ne.

Ukoliko ponuda ne ispunjava uslove definisane tenderskom dokumentacijom, ugovorni organ prema članu 68. stavu (3) tački i) Zakona, dužan je takvu ponudu odbaciti.

Iz naprijed navedenog proizilazi da samo ugovorni organ može dati pojašnjenje tenderske dokumentacije, odnosno da je ugovorni organ dužan u tenderskoj dokumentaciji jasno i nedvosmisleno definisati kako i na koji način ponudu sa pratećemo dokumentacijom dostavljaju ponuđači.

Dakle, ugovorni organ je nadležan za tumačenje vlastite tenderske dokumentacije, te Agencija za javne nabavke BiH nije nadležna vršiti tumačenja tenderske dokumentacije koje sačinjavaju ugovorni organ. U tenderskoj dokumentaciji se ništa ne može podrazumjevati. Odjeljak B, član 53. Zakona pod stavom (3) navodi koje neophodne informacije tenderska dokumentacija treba sadržavati.

Shodno navedenom, ugovorni organ je dužan u tenderskoj dokumentaciji jasno i precizno definisati zahtjeve koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost kandidata/ponuđača, u vašem konkretnom slučaju da li je potrebno dostaviti original ili ovjerenu kopiju direktno uz ponudu. Zakonodavac nije precizirao da li je potrebno dostaviti original ili ovjerenu kopiju, to jeste ostavljeno je na dispoziciju ugovornom organu da sam definiše navedeni uslov u tenderskoj dokumentaciji.

Kao što smo naveli u ranijem tekstu, ugovorni organi ne mogu odbaciti ponudu na osnovu zahtjeva koji nisu navedeni u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji.

Pravna zaštita je propisana u Poglavlju I i II Trećeg dijela Zakona, te ukoliko kandidat/ponuđač smatra da je povrijeđen Zakon ili podzakonski akt prilikom provođenja postupka javne nabavke, može koristiti pravnu zaštitu, to jeste može uložiti žalbu ugovornom organu kako nadalje propisuje član 101. stav (1) Zakona.

30. Kako izvršiti provjeru tržišta, kada pošaljete upite potencijalnim ponuditeljima upit u svezi provjere tržišta da vam dostave cijene određenih roba, od poslatih više upita odnosno na adrese više ponuditelja, odgovor dobijete od eventualno jednog, jer ponuditeljima je to opterećenje ukoliko oni nisu ti koji će dobiti ugovor? Koliko je tada realna procijena na osnovu jednog dobavljača. Hvala

O:Ugovorni organ internim aktom/pravilnikom uređuje korake vezane za član 14.a Zakona

31. Koji je neki realan rok za dostavu dokumentacije nakon prijema odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača (npr. uvjerenja iz člana 45.) kod Konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda?

O:Član 68. Zakona definiše razloge za odbacivanje zahtjeva za učešće ili ponude. Nadalje, odredba člana 68. stav (3) Zakona propisuje da ugovorni organ može pozvati kandidate/ponuđače da u roku od tri dana pojasne dokumente koje su dostavili u skladu s čl. 45. do 51. ovog zakona ili da dostave originalne dokumente radi poređenja s kopijom koja je dostavljena uz ponudu, a s ciljem otklanjanja formalnog nedostatka dokumenata.

Ova odredba Zakona daje mogućnost ugovornom organu da traži pojašnjenje dokumentacije koja je dostavljena u svrhu dokazivanja da kandidat/ponuđač ispunjava uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom. Naime, prije nego što ugovorni organ odbaci zahtjev za učešće/ponudu iz razloga navedenih u stavu (1) člana 68. Zakona, on može pozvati kandidate/ponuđače da u roku od tri dana pojasne dostavljene dokumente. Ukoliko pojašnje dokumenata otkloni sumnje ugovornog organa da kandidat/ponuđač ne ispunjava uslove, ponuda/zahtjev za učešće će se smatrati prihvatljivim sa tog aspekta.

Napominjemo, da ugovorni organ u postupku javne nabavke ima proaktivnu ulogu, odnosno samostalno provodi postupak javne nabavke, te snosi odgovornost provedenog postupka, odnosno donesenih odluka.

32. Ako je ponuđač u ponudi dao popust na cijenu, koja se cijena unosi kod zakazivanja e-aukcije. Da li se unosi puna cijena ili se unosi cijena umanjena za popust .

O:Na e-aukciju se unosi konačna cijena ponude, odnosno cijena koja je već umanjena za eventualno ponuđeni popust.

To znači da se ne unosi osnovna (početna) cijena, nego stvarna cijena koju je ponuđač ponudio kao konačnu vrijednost ugovora.

Primjer:

Osnovna cijena: 10.000 KM

Popust: 1.000 KM

Konačna cijena ponude: 9.000 KM

U e-aukciju se unosi: 9.000 KM

33. Zapisnik sa otvaranja ponuda može li se poslati samo mailom, sa povratnom informacijom da je mail primljen? U konkurentskom postupku stigle 2 ponude. U jednoj ponudi imamo samo obrazac za cijenu koji nije ni on pravilno popunjen, ništa što je traženo TD nije dostavljeno, u zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda navodimo da je

ponuda nepravilna /nepotpuna jel treba jos nešto ? Možete li malo pojasniti jer sigurno ima kolega koje su tek počele da rade ili se nisu susrele sa ovakvom situacijom ? Druga ponuda je uredu. Znači nema e aukcije da li je rok 10 dana za zaključenje ugovora od momenta dostave odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i dal se rok računa od narednog dana ili od momenta potvrde da je odluka dostavljena

O:Članom 2. stav. (1) tačka 4) Uputstva o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14) definisano je da „kopija zapisnika o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuđačima odmah, ili najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja ponuda, uključujući i one ponuđače čiji predstavnici nisu prisustovali otvaranju ponuda.“

Dakle, ugovorni organ je dužan zapisnik o otvaranju ponuda dostaviti svim ponuđačima, koji su dostavili ponude, odmah ili najkasnije u roku od tri dana.

Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji propisuje način komunikacije sa ponuđačima.

Tenderska dokumentacija mora sadržavati detaljne zahtjeve i potrebe ugovornog organa, koje su svi učesnici u postupku dužni ispuniti.

Prema članu 2. stav (1) tačka 1) Zakona, ponuda je prihvatljiva ako ispunjava sve uslove koji se traže tenderskom dokumentacijom.

Član 98. stav (5) Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon) propisuje da u slučaju da na odluku o dodjeli ugovora u postupku nabavke male vrijednosti nema žalbe, ugovorni organ dužan je zaključiti ugovor u roku od deset dana od dana obavještanja učesnika postupka o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Naime, namjera zakonodavca je bila da se ugovorni organ obaveže da zaključiti ugovor kada se okonča postupak donošenjem odluke o izboru ponuđača.

Kada su u pitanju rokovi za podnošenje žalbe u postupku javne nabavke, primjenjuju se odredbe o računanju rokova propisane Zakonom o upravnom postupku.

Naime, odredbom člana 92. Zakona o upravnom postupku propisano je da početak i tok rokova ne sprječavaju nedjelje, odnosno dani kada se ne radi i dani državnih praznika. Međutim, ako posljednji dan roka pada u nedjelju ili na dan državnog praznika, ili u neki drugi dan kada organ kod kojeg se radnja postupka treba preduzeti ne radi, rok ističe istekom prvog narednog radnog dana.

U skladu s navedenim, kod računanja roka za podnošenje žalbe u postupku javne nabavke, rok počinje teći prvog narednog kalendarskog dana od dana od kojeg se računa rok, u zavisnosti od slučaja propisanog članom 101. Zakona. U rok se računaju svi kalendarski dani (radni i neradni), s tim da, ukoliko posljednji dan roka pada u neradni dan, rok ističe istekom prvog narednog radnog dana.

34. Molim vas za odgovor da li se u postupku konkurentskog zahtjeva u slučaju da zaprimimo 1 prihvatljivu ponudu, ugovor treba zaključiti u roku od 10 dana od donošenja odluke o prihvatanju ponude, a nakon što protekne rok za žalbu od 5 dana. Shvatam da se u ovom postupku ne primjenjuje zakonska odredba o mirovanju ugovora od 15 dana.

O:Odgovoreno pod pitanjem 9.

35. Da li se u postupku konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda moraju poštovati rokovi za žalbu u slučaju kada je pristigla samo jedna prihvatljiva ponuda od jednog ponuđača?“

O:Odgovoreno pod pitanjem 9.

36. Poštovani, ukoliko je okvirni postupak zaključen na 40.000,00 KM bez PDV-a, a imamo već djelimično realizovana dva pojedinačna ugovore zaključena na po 20.000 KM bez PDV-a, međutim nije bila potpuna realizacija pojedinačnih ugovora, a vremenski su isticali. Može li se zaključiti i treći pojedinačni ugovor na preostali neutrošeni iznos okvirnog sporazuma (do roka trajanja okvirnog sporazuma) i kako unijeti na portal.

O:Sukladno članu 2. stav (1) tačka n) i članu 32. Zakona o javnim nabavkama (u daljnjem tekstu: Zakon), okvirni sporazum predstavlja sporazum ograničenog trajanja između jednog ili više ugovornih tijela i jednog ili više dobavljača, čija je svrha utvrđivanje okvira za ugovore koji će se dodjeljivati u tom periodu, posebno u pogledu predmeta ugovora, a kada je to primjereno i u pogledu predviđenih vrijednosti, obima ili količine i cijene.

Iz navedene definicije proizlazi da su predmet budućih ugovora i cijena ključni elementi koji se definišu okvirnim sporazumom. Okvirni sporazum je, dakle, ograničen ne samo u pogledu vremenskog trajanja, već i u pogledu maksimalnih količina, obima ili vrijednosti nabave u tom periodu, te se može desiti da se zaključeni okvirni sporazum realizuje prije isteka ugovorenog roka.

Nakon zaključenja okvirnog sporazuma, njegove odredbe se ne mogu mijenjati. Trajanje okvirnog sporazuma ne može biti duže od četiri godine, osim u opravdanim slučajevima, naročito kada to zahtijeva predmet okvirnog sporazuma.

Ističe se da se okvirni sporazum ne može produžavati, ni u pogledu vremena trajanja, niti u pogledu količina, obima ili vrijednosti. U slučaju isteka roka trajanja okvirnog sporazuma ili iskorištenja ugovorenih količina, obima ili vrijednosti, ugovorno tijelo je obavezno pokrenuti novi postupak javne nabavke ukoliko postoji potreba za nastavkom nabave.

Prema tome, za svaku novu nabavku potrebno je provesti odgovarajući postupak javne nabavke u skladu sa procijenjenom vrijednošću. U konkretnom slučaju, za nabavu dodatnih količina koje su predviđene okvirnim sporazumom i koje su iskorištene, ugovorno tijelo mora provesti novi postupak javne nabavke u skladu sa Zakonom.

Također, član 6. Zakona, koji uređuje ugovore koji su predmet ovog Zakona, propisuje:

„Ugovorno tijelo dužno je dodjeljivati ugovore o javnoj nabavci roba, usluga i radova primjenjujući postupke utvrđene ovim Zakonom i podzakonskim aktima.“

Shodno tome, za svaku nabavku neophodno je provesti odgovarajući postupak javne nabavke u zavisnosti od procijenjene vrijednosti iste.

37. Ako smo Konkurentski zahtjev proveli na 41.000 KM, a dobili smo jednu ponudu u iznosu 27.000 KM. Da li prihvatamo ponudu pošto je niža od naše i sklapamo Ugovor?

O:Da, ukoliko je riječ o prihvatljivoj ponudi prema definiciji člana 2. stav (1) tačka 1) Zakona.

38. Poštovani,izvinjavam se ukoliko pitanje djelimično izlazi iz okvira same edukacije, ali bi mi bilo veoma korisno čuti Vaše iskustvo iz prakse. Slijedi nam period rada na implementaciji Interreg projekta gdje se, prema ugovoru, ne primjenjuje nacionalni zakon o javnim nabavkama, već pravila donatora (PRAG), uključujući definisane pragove (za usluge i robu: do 2.500 € – plaćanje po računu, do 20.000 € – jedna ponuda, do 100.000 € – pojednostavljena procedura; za radove: do 2.500 € – račun, do 20.000 € – jedna ponuda, do 300.000 € – pojednostavljena procedura). U tom kontekstu, zanima me koliko se u praksi iskustva iz sistema javnih nabavki (prema domaćem zakonu) mogu primijeniti na ovakve projekte, te da li preporučujete “strogo” praćenje minimalnih zahtjeva prema pragovima ili ipak širi pristup (npr. više ponuda, detaljnija dokumentacija) radi sigurnosti i revizije? Bila bih zahvalna na Vašem praktičnom uvidu i preporukama ako ste već imali pitanja vezana za ovu temu ili neku uputu shodno Vašem iskustvu.

O:Iako se u konkretnom slučaju ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama BiH, već pravila donatora (PRAG), iskustva iz sistema javnih nabavki su i dalje u velikoj mjeri primjenjiva, posebno u dijelu osnovnih principa kao što su transparentnost, jednak tretman ponuđača, nediskriminacija i osiguranje konkurencije.

U tom smislu, može se reći da Zakon ne treba posmatrati kao formalni okvir koji se primjenjuje, već kao svojevrsni vodič za pravilno i odgovorno provođenje postupaka.

Kada je riječ o primjeni pragova definisanih PRAG-om, formalno je dovoljno postupati u skladu sa minimalnim zahtjevima. Međutim, iskustvo iz prakse pokazuje da je, radi dodatne sigurnosti i eventualnih revizija, preporučljivo primijeniti nešto širi pristup. To u praksi može značiti pribavljanje više ponuda i u situacijama kada to nije striktno obavezno, kao i vođenje detaljnije dokumentacije o provedenom postupku i načinu izbora najpovoljnijeg ponuđača.

Na taj način se dodatno jača transparentnost postupka i smanjuje rizik od eventualnih primjedbi kontrolnih i revizorskih tijela, koja često ne posmatraju samo formalno ispunjenje uslova, već i cjelokupnu opravdanost i konkurentnost provedenog postupka.

Shodno navedenom, preporuka iz prakse je da se, uz poštivanje PRAG pravila, u razumnoj mjeri primjenjuju i dobra iskustva iz sistema javnih nabavki, posebno u dijelu dokumentovanja i osiguravanja konkurencije, kako bi se postupci proveli na siguran i transparentan način.

39. Molim vas da mi odgovorite na pitanje da li potrebno kod postupka ZJN Aneks II, da li u slučaju prethodnog istraživanja tržišta koje je u ovom slučaju provedeno, nakon istog što je provedeno, da li je potrebno praviti zapisnik o provedenom istraživanju u pitanju je postupak JN Aneks II da li ispravno ocijeniti ponudu prihvatljivom ukoliko je ponuđač dostavio potvrdu o uspješno realizovanom ugovoru ukoliko ista nije navedena u spisku izvršenih ugovora koji je dostavljen u ponudi?

O:Kako navodite, istraživanje tržišta je izvršeno u skladu sa članom 14a. Zakona.

Član 14a. stav (2) Zakona propisuje da se o prethodnoj provjeri tržišta sačinjava pisana zabilješka o svim poduzetim radnjama i postupcima, koja se ulaže u predmet spisa. Također, ugovorni organ može svojim internim aktima definisati način provođenja ispitivanja tržišta.

Prema članu 8. stav (1) Zakona, na dodjelu ugovora koji za predmet javne nabavke ima usluge iz Aneksa II, koji je sastavni dio Zakona, primjenjuju se odredbe koje se odnose na opće principe, pripremu tehničke specifikacije, period na koji se zaključuje ugovor, pravnu zaštitu, objavu obavještenja o dodjeli ugovora, kao i dobrovoljnu ex ante obavijest o transparentnosti.

U skladu sa stavom (2) istog člana, postupak dodjele ovih ugovora uređuje se pravilnikom koji donosi Vijeće ministara BiH.

Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 2/23), propisan je način provođenja postupka javne nabavke društvenih i drugih posebnih usluga.

Ukoliko ugovorni organ provodi nabavku prema odredbama ovog pravilnika, član 5. stav (7) propisuje da ugovorni organ može predvidjeti uslove za kvalifikaciju u skladu sa članovima 45–51. Zakona, a u vezi sa članom 44. Zakona. To znači da ugovorni organ može, ukoliko ocijeni potrebnim, definisati određene kvalifikacione uslove za ponuđače.

Pri tome, minimalni kvalifikacioni uslovi, kao i dokumenti kojima se dokazuje njihovo ispunjavanje, moraju biti proporcionalni predmetu nabavke i u vezi s

njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući efekat na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni. Ugovorni organ zahtijeva samo one dokaze koji su nužni za utvrđivanje da li ponuđač ispunjava postavljene uslove.

Shodno navedenom, da bi ponuda bila prihvatljiva, mora ispunjavati sve uslove propisane javnim pozivom od strane ugovornog organa.

40. Poštovani, CPV kod 44512000-2 (razni proizvodi) Da li je dozvoljeno koristiti ovaj kod u situacijama kada ugovorni organ ima potrebu za nabavkom robe koja se ne može jasno svrstati u specifičnije CPV kodove, ili bi se i u tim slučajevima trebao tražiti najbliži odgovarajući CPV kod? Da li korištenje ovako opšteg CPV koda može predstavljati problem sa aspekta transparentnosti i konkurencije, odnosno da li postoji obaveza da se uvijek koristi najprecizniji mogući CPV kod, čak i kada to otežava klasifikaciju nabavke?

O:CPV kod 44512000-2 (razni proizvodi) po svojoj prirodi predstavlja opšti (rezidualni) kod i njegova upotreba nije zabranjena. Međutim, u praksi javnih nabavki važi pravilo da se uvijek treba koristiti najprecizniji i najbliži odgovarajući CPV kod koji najbolje opisuje predmet nabavke.

Drugim riječima, korištenje ovako opšteg CPV koda je dopušteno samo izuzetno, u situacijama kada predmet nabavke zaista nije moguće razumno svrstati u konkretniji kod.

Sa aspekta transparentnosti i konkurencije, preširoko definisan CPV kod može predstavljati problem jer:

- potencijalni ponuđači često pretražuju objave po konkretnim CPV kodovima, pa korištenje opšteg koda može dovesti do toga da određeni ponuđači uopće ne uoče postupak,
- može se steći utisak nedovoljno precizno definisanog predmeta nabavke,
- u određenim slučajevima može izazvati pitanja od strane revizije ili kontrolnih organa u smislu da li je predmet nabavke adekvatno klasifikovan.

S tim u vezi, preporuka iz prakse je:

- primarno koristiti najspecifičniji CPV kod koji odgovara predmetu nabavke,
- ukoliko se nabavka sastoji od više različitih artikala, koristiti kod koji najbolje opisuje pretežni dio nabavke ili kombinovati sa dodatnim (pomoćnim) CPV kodovima,
- opšti kod (poput 44512000-2) koristiti samo kada zaista ne postoji adekvatnija klasifikacija, uz jasno obrazloženje u dokumentaciji.

Zaključno, iako korištenje opšteg CPV koda nije zabranjeno, postoji obaveza da se teži što preciznijoj klasifikaciji, upravo radi osiguranja transparentnosti i stvarne konkurencije u postupku javne nabavke.

41. Da li članove Zakona o zaštiti ličnih podataka treba uvrstiti u interni Pravilnik o javnim nabavkama?

O: Zakon o javnim nabavkama zajedno sa podzakonskim aktima koji uređuju oblast javnih nabavki, je sistemski zakon koji treba da uspostavi efikasan i transparentan sistem trošenja javnih sredstava, ali u okviru postojećeg pravnog sistema, a ne izdvojeno od drugih zakona i propisa koji uređuju određenu oblast.

42. Da li se ponuda ponuđača koji dostavi ponudu uopšte otvara i razmatra, a tendersku dokumentaciju nije preuzeo sa portala javnih nabavki. Da li se ova ponuda samo evidentira/ unosi u Zapisnik o otvaranju ponuda i Zapisnik o ocjeni ponuda kao nepotpuna i ne ispunjava zahtjeva i z tenderske dokumentacije na osnovu člana 68. tačka i) ZJN. Ostale informacije: Ponuđač je registrovan u sistemu e- nabavki, Tendersku dokumentaciju je dobio od drugog ponuđača koji je također registrovan. Ponuđač koji je preuzeo TD nije dostavio ponudu . Ova dva ponuđača nisu se prijavila ni kao grupa ponuđača.

O: Član 53. stav (1) Zakona propisuje da je ugovorni organ dužan pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu sa odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, koje su kandidatima/ponuđačima dovoljne za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.

Član 2. stav (2) tačka l) Zakona propisuje:

Ponuda je dokument koji podnosi ponuđač, pri čemu nudi isporuku robe, pružanje usluga ili izvođenje radova, pod uslovima koje određuje ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji. Ponuda može biti:

1. prihvatljiva – koju je podnio ponuđač koji nije bio isključen u skladu sa članom 45. ovog zakona i koji ispunjava kriterije za izbor najpovoljnije ponude, te čija je ponuda u skladu sa tehničkim specifikacijama, a da pri tome nije neprihvatljiva ili nepravilna;
2. neprihvatljiva – čija cijena premašuje planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabavku ili ponuda ponuđača koji ne ispunjava kriterije za kvalifikaciju privrednog subjekta;
3. nepravilna – koja nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom ili je zaprimljena izvan roka za dostavu ponuda ili postoje dokazi o tajnom sporazumu ili korupciji ili nije rezultat tržišne konkurencije ili je ugovorni organ utvrdio da je cijena ponude izuzetno niska.

Nadalje, članom 8. Uputstva je navedeno da ugovorni organ objavljuje tendersku dokumentaciju na Portalu. Novčana naknada za tendersku dokumentaciju se ne može zahtijevati.

Član 9. stav (1) Uputstva navodi da korisnik Portala iz člana 2. stav (1) tačka b) Uputstva preuzima tendersku dokumentaciju sa Portala.

Stav (2) ovog člana navodi da se tenderska dokumentacija, izmjene i/ili dopune tenderske dokumentacije mogu preuzeti više puta za isti postupak javne nabavke.

U skladu sa članom 53. stav (1) Zakona, tenderskom dokumentacijom se propisuje način preuzimanja tenderske dokumentacije. Ponuda ponuđača koji nije preuzeo tendersku dokumentaciju smatra se nepravilnom u skladu sa članom 2. stav (2) tačka 1) podtačka 3) Zakona, jer nije u skladu sa tenderskom dokumentacijom. Također, podatke za ponuđača koji nije preuzeo tendersku dokumentaciju nije moguće unijeti na Portal javnih nabavki u obavještenje o dodjeli ugovora.

Članom 63. Zakona definisano je javno otvaranje ponuda i to:

„(1) Ponude se otvaraju na javnom otvaranju ponuda, neposredno nakon isteka roka za prijem ponuda. Ponude primljene nakon isteka roka određenog za prijem ponuda neotvorene se vraćaju ponuđačima.“

Dakle, ponuda se otvara ukoliko je stigla na vrijeme i razmatra se u skladu sa članom 1. Pravilnika o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda („Službeni glasnik BiH“, br. 90/14).

Također podsjećamo na član 8. stav (2) tačka c) Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 49/23), koji propisuje:

„Komisija, nakon okončanog postupka, daje ugovornom organu preporuku, zajedno sa izvještajem o radu i razlozima za davanje takve preporuke, te predlaže donošenje odgovarajuće odluke.“

43. Poštovani, koji je rok za žalbu u odluci o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku nabavke usluge iz Aneksa II ? Šta je najpravičnije navesti.

O:Kod nabavke usluga iz Aneksa II (društvene i druge posebne usluge), rok za žalbu nije posebno propisan Pravilnikom, već se primjenjuju odredbe Zakona o javnim nabavkama koje se odnose na pravnu zaštitu. Postupak pravne zaštite provodi se u skladu s odredbama Trećeg dijela Zakona - Pravna zaštita.

U članu 101. Zakona pod stavom (4) navedeno je:

U slučaju pregovaračkog postupka bez objave obavještenja i postupka dodjele ugovora o nabavci usluga iz Aneksa II., žalba se izjavljuje najkasnije:

„a) 10 dana od dana objave dobrovoljnog obavještenja ex ante obavještenje o transparentnosti, ako je ovo obavještenje objavljeno;

a) 30 dana od dana objave obavještenja o dodjeli ugovora, ako dobrovoljno ex ante obavještenja o transparentnosti nije objavljeno“.

44. Da li je ugovorni organ obavezan dodatno uskladiti tendersku dokumentaciju sa odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka BiH u dijelu koji se odnosi na prikupljanje i obradu ličnih podataka (npr. CV-ovi, biografije i sl.)?

O: Zakon o javnim nabavkama zajedno sa podzakonskim aktima koji uređuju oblast javnih nabavki, je sistemski zakon koji treba da uspostavi efikasan i transparentan sistem trošenja javnih sredstava, ali u okviru postojećeg pravnog sistema, a ne izdvojeno od drugih zakona i propisa koji uređuju određenu oblast.

Član 44. stav (1) Zakona je propisano da ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je kandidat/ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor, u skladu sa uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji. Također, istim članom stav (2) Zakona određeno je da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definira uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.

Dakle, čl. 44. - 52. Zakona određeni su kriteriji za kvalifikaciju koje ponuđači moraju ispunjavati da bi se natjecali za predviđeni ugovor o javnoj nabavci. Zakon ne poznaje druga ograničenja za učešće ponuđača, osim gore navedenih.

Odredbe čl. 44. - 52. Zakona odnose se na "selekcione kriterije" koji uspostavljaju minimalne zahtjeve za kvalifikaciju kandidata i ponuđača. Ugovorni organ uspostavlja selekcione kriterije u tenderskoj dokumentaciji, te ocjenjuje i verificira tokom evaluacije primljenih zahtjeva ili ponuda da li kandidati/ponuđači ispunjavaju, te selekcione kriterije koji se uzimaju kao minimalni kvalifikacijski zahtjevi postavljeni u tenderskoj dokumentaciji.

45. U slučaju provođenja postupka javne nabavke kod usluga Aneks II, nakon odluke o izboru, u vezi sa tom nabavkom - usluga iz aneksa II, zatim zaključivanje na kraju Ugovora sa jednim ponuđačem, stoji da ugovor se može zaključiti nakon proteka 10 dana od objave (pod uslovom da nije izjavljena žalba ili je žalba riješena), te sada ako se odlučimo kako mogu na portalu da kreiram to ex ante obavještenje, budući da ne mogu u opcijama na portaju ejn.gov.ba pronaći opciju kreiranja x ante obavještenje

O: U prilogu link: Kratko uputstvo o načinu korištenja informacionog sistema e-Nabavke https://www.ejn.gov.ba/content/manual/Pomoc%20e-Nabavke_bs.pdf.

U navedenom Uputstvu su vam navedeni koraci za objavu DOBROVOLJNOG EX-ANTE OBAVJEŠTENJA O TRANSPARENTNOSTI ZA NEPRIORITETNE USLUGE.

46. Poštovani da je za uslov teh i prof sposobosti: da ponuđač posjeduje ovlašteni servis na raspolaganju ili u vlasništvu dovoljan dokaz Izjava i kopija ugovora o posjedovanju ovlaštenog servisa.

O:Član 50. Zakona odnosi se na selekzione kriterije koje ugovorni organ može zahtjevati kao dokaz o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata ili ponuđača u postupcima za dodjelu ugovora o javnoj nabavci usluga roba, i to pod tačkom :

- a) Izjavu o tehničkoj opremljenosti i osposobljenosti i mjerama kojim raspolaže pružalac usluga za izvršenje konkretnih usluga i osiguranje kvalitete

Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“, br, 90/14, 20/15) propisana je forma izjave o ispunjenosti uslova iz člana 50. tačka e) Zakona.

Ugovorni organ u skladu sa članom 44. Zakona i članom 50. Zakona propisuje uslove za kvalifikaciju ovisno šta je predmet Zakona.

Smatramo za važnim naglasiti da kandidati/ponuđači moraju pažljivo razmotriti zahtjeve navedene u tenderskoj dokumentaciji i ispoštovati ih kako bi ugovorni organi prihvatili njihove zahtjeve za učešće/ponude. Shodno tome, ugovorni organi su dužni postupiti u skladu sa onim što je navedeno u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji i odbiti ponude koje nisu u skladu sa postavljenim zahtjevima.

47. Poštovani, da li se pisani zahtjev za povrat uzorka putem e maila koji se nalazi u prilogu tog mjela, u postupku nabavke može uvažiti bez potpisa i pečata ponuđača?

O:Članom 49. tačka d) Zakona propisano je da se u postupku javne nabavke roba ugovorni organ kao dokaz o tehničkoj sposobnosti kandidata, odnosno ponuđača može zahtjevati uzorke, opise i/ili fotografije robe koja je predmet isporuke, a čiju je vjerodostojnost dobavljač obavezan potvrditi ukoliko to ugovorni organ zahtijeva.

Također, članom 8. stav (4) i članom 9. stav (2) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15) je propisano da dijelove ponude kao što su uzorci, katalozi, mediji za pohranjivanje podataka i sl. koji ne mogu biti uvezani ponuđač obilježava nazivom i navodi u sadržaju ponude kao dio ponude, te da ponuda sadrži između ostalog traženo u tenderskoj dokumentaciji (uzori, katalozi, tehnička dokumentacija, fotografije, skice, izjave, itd.).

Shodno navedenom, ukoliko ponuda sadrži uzorak, isti se s aspekta Zakona smatra dijelom ponude. U cilju osiguravanja jednakog tretmana i nedsikriminacije za ponuđače koje nude robe i usluge drugačijih specifikacija, ako ponuđač odgovarajućim sredstvima u svojoj ponudi dokaže da rješenja koja je on u ponudi predložio u jednakoj mjeri odgovaraju tehničkim specifikacijama na koje se poziva, u tom slučaju ugovorni organ takvu ponudu ocjenjuje prihvatljivom, pod uslovom da ispunjava i ostale uslove iz člana 2. stav (1) tačka 1) alineja 1. Zakona. Dakle, Zakon predviđa mogućnost da se u tenderskoj dokumentaciji zahtijevaju uzorci, opisi i/ili fotografije proizvoda koji su predmet isporuke, i to isključivo kao kriterij za kvalifikaciju kandidata/ponuđača, u smislu člana 49. Zakona, ali u okviru ponude, i ne naknadno.

Ugovorni organ u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnog korištenja javnih sredstva, u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Ovdje bi istakli, da su uzorci sastavni dio ponude, a članom 76. Zakona je propisano da se zaključeni ugovori o nabavci, zahtjevi, ponude, tenderska dokumentacija i dokumenti koji se odnose na ispitivanje i ocjenjivanje zahtjeva i ponuda, kao i drugi dokumenti vezani za nabavku, čuvaju se u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine koji se odnose na arhiviranje.

U skladu sa navedenim, uzorak jeste sastavni dio ponude, mada smo mišljenja da ugovorni organ po zahtjevu ponuđača, ponuđaču može isti vratiti. U tom slučaju, ugovorni organ treba sačiniti službenu zabilješku, o povratu uzorka ponuđaču, na koju se potpisuju ponuđač i ugovorni organ. Na ovaj način se evidentira da je ponuđač ispunio uslov iz tenderske dokumentacije po pitanju dostavljanja uzorka, ali zbog opravdanih razloga (procijenjene vrijednost dostavljenog uzorka, nemogućnost skladištenja dostavljenih uzoraka, omogućavanje ponuđaču daljnje prezentacije dostavljenog uzorka) isti se nakon odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, vraćaju ponuđačima koji nisu izabrani u predmetnom postupku, ili nakon odluke o poništenju postupka, vraćaju se svim ponuđačima.

Ugovorni organ određuje način komunikacije sa ponuđačima u tenderskoj dokumentaciji.

48. Da li smo u postupku konkurentskog zahtjeva, obavezni kumulativno tražiti ispunjenje uslova iz člana 45.ZJN ili s obzirom da se radi o pojednostavljenom postupku možemo tražiti samo dio kao npr poresko uvjerenje i uvjerenje UIO?

O:U postupku konkurentskog zahtjeva ugovorni organ nije dužan tražiti ispunjenje svih uslova iz člana 45. Zakona, te može tražiti primjerice samo uvjerenja o plaćenim direktnim i indirektnim porezima. Ovo je pitanje prepušteno dispoziciji samog ugovornog organa. Međutim, iako je postupak pojednostavljen, preporuka je da se minimalni uslovi uvijek traže kako bi se osigurala elementarna zaštita javnih sredstava.

49. Ako je kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda i na otvaranju ponuda čitate te kriterije (npr. rok plaćanja), da li se oni evidentiraju u Zapisniku sa otvaranja ponuda?

O:Prilikom otvaranja ponuda nazočnim ponuditeljima priopćava se:

- a) naziv ponuditelja;
- b) ukupna cijena navedena u ponudi;
- c) popust naveden u ponudi, koji mora biti posebno iskazan; ako popust nije posebno iskazan, smatra se da nije ni ponuđen;
- d) potkriteriji koji se vrednuju unutar kriterija ekonomski najpovoljnije ponude.

Rezultati postupka javnog otvaranja ponuda unose se u zapisnik, koji obvezno sadrži sve elemente iz stavka (4) ovoga članka. Oblik zapisnika podzakonskim aktom propisuje Agencija.

Preslika zapisnika o otvaranju ponuda dostavlja se svim ponuditeljima odmah ili najkasnije u roku od tri dana od dana otvaranja ponuda.

50. *Poštovani, Da li je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji propiše da se komunikacija sa ponuđačima vrši putem e-maila, te da se dostava smatra uredno izvršenom samim slanjem na naznačenu e-mail adresu, bez potvrde prijema? Takođe, imajući u vidu da ponuđači imaju mogućnost da izjave žalbu na odredbe tenderske dokumentacije, ali to u konkretnom slučaju nisu učinili, da li se može smatrati da su takvu odredbu prihvatili, ili ona i dalje može biti sporna u kasnijim fazama postupka (npr. u žalbenom postupku)?*

O:Odredba o komunikaciji isključivo putem e-maila bez potvrde prijema je visokorizična i potencijalno u suprotnosti s načelom transparentnosti i jednakog tretmana iz člana 3. ZJN BiH, jer teret dokazivanja isporuke stavlja isključivo na ugovorni organ, a ponuđača dovodi u nepovoljan položaj. Iako ponuđači nisu izjavili žalbu na tendersku dokumentaciju, čime je ona formalno postala pravosnažna, takva odredba može postati predmetom spora u kasnijim fazama kroz žalbu na odluku o izboru ili poništenju, jer URŽ i Sud BiH često zauzimaju stav da ništava ili nezakonita odredba ne može proizvoditi pravno valjane učinke bez obzira na propuštanje roka za žalbu na samu dokumentaciju. Preporučuje se ugovornom organu da u internoj proceduri osigura dokaz o slanju i prijemu, npr. putem opcije "Read Receipt" ili zahtjeva za kratku potvrdu prijema, kako bi se izbjegli procesni rizici.

51. Kako postupati sa ponudom u otvorenom postupku javne nabavke koja dođe otvorena jedan dan ranije od roka za dostavu ponuda? Da li se odbacuje ili se evaluira?

O:Ponuda koja stigne otvorena, bez obzira na to što je dostavljena prije roka, u načelu ne ispunjava osnovni formalno-pravni zahtjev o tajnosti i integritetu ponuda. Ugovorni organ je dužan takvu ponudu odbaciti kao nepravilnu u smislu člana 2. tačka 1) podtačka 3) ZJN BiH, jer je narušeno načelo integriteta i povjerljivosti postupka. O prijemu takve ponude odmah se sačinjava službena zabilješka u kojoj se precizira stanje koverta i vrijeme prijema, a ista se ne otvara niti evaluira tokom javnog otvaranja ponuda, već se konstatuje njen status u zapisniku o otvaranju. Poštovanje, da li je potrebno slati zahtjev za ispravku računarske greške, iako je ponuda neprihvatljiva, odbija se iz drugih formalnih razloga? Hvala i lijep pozdrav.

52. Da li nakon slanja zahtjeva za ispravku računarske greške, i potvrde ponuđača za ispravkom računarske greške, da li je ponuđač obavezan i dužan dostaviti Ugovornom organu, ponovno novi Obrazac za cijenu ponude, naravno sa ispravkom novih vrijednosti i ciframa, ili je dovoljno da u ponuđač dostavi Ugovornom organu obavijest-dokument da je saglasan sa ispravkom računarske greške bez slanja novog Obrazac za cijenu ponude naravno sa ispravkom novih vrijednosti i ciframa?

O: Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti nalažu ugovornom organu ekonomično postupanje, stoga, ako je ponuda već neprihvatljiva po drugom, eliminatornom osnovu (npr. neispunjavanje kvalifikacionih uslova ili neadekvatna garancija), nije obavezno tražiti ispravku računске greške. Takva ponuda se svakako odbacuje, a u obrazloženju odluke o rezultatu postupka navode se svi razlozi neprihvatljivosti, pri čemu se postojanje računске greške može samo konstatovati kao dodatni nedostatak, bez prethodnog postupka ispravke.

53. Primjer... u postupcima nabavke održavanja za određeni segment opreme, komisija bi treba imati najmanje tri člana (neparan broj). Sastav komisije mora imati odgovarajuću kombinaciju znanja vezano za nabavke i kompetenciju vezano za opremu, i to: tehničkog stručnjaka (npr. iz oblasti održavanja, IT ili elektrotehnike), osobu sa poznavanjem propisa i procedura javnih nabavki, predstavnika finansija, radi procjene i analize troškova. Znači: pravnik, tehničko lice i ekonomista. Mislim ako komisija ne obuhvata navedene kompetencije, postoji rizik pogrešne procjene tehničkih zahtjeva kao i druge propuste. Da li je poželjno/potrebno da predsjednik komisije bude pravne struke, imajući u vidu značaj pravilne primjene procedura i važećih zakonskih propisa uz obavezno tehničko lice koje se razumije u tematiku nabavke. Interesuje me da li se da li se može izjaviti žalba ako sastav komisije nije obezbijedio potrebnu stručnost za pravilnu ocjenu ponuda i donošenje odluke?

O: Iako ZJN BiH ne propisuje striktno stručnu spremu predsjednika komisije, često se praktikira da to bude pravnik zbog složenosti procedura i pravne zaštite, uz obavezno prisustvo tehničkih lica stručnih za predmet nabavke. Žalba na sam sastav komisije je procesno kompleksna jer je imenovanje diskreciono pravo rukovodioca ugovornog organa, ali se nepravilan rad komisije uzrokovan nestručnošću (npr. pogrešna ocjena tehničkih specifikacija) može uspješno osporavati u žalbi na odluku o izboru, gdje će se dokazivati da je nestručan sastav doveo primjerice do pogrešne primjene zakona i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

54. U tenderskom dokumentu je propisano da ponuda mora da važi 120 dana od isteka roka za dostavu ponuda a isto tako bankarska garancija za ozbiljnost ponude mora da prati taj period. Nadalje napomenuto je da dan traje od 00 do 24 sata te da je neprihvatljiva garancija koja ističe npr. 120 dan do 16 sati dok je ponuđač dostavio garanciju čiji rok ističe 120ti dan u 16,30 sati to jest validnost joj je 119 dana 16 sati i 30 minuta. Molimo vas za tumačenje kako se računa rok važenja ponude i važenja prateće bankarske garancije na ponudu sa konkretnim primjerom datuma.

O: Rok važenja ponude i garancije računa se od narednog dana u odnosu na dan otvaranja ponuda. Ako je rok za dostavu i otvaranje npr. 1. mart, prvi dan važenja je 2. mart. Ukoliko je traženo 120 dana, garancija mora pokrivati kompletan 120. dan do 24:00 sata. Garancija koja ističe npr. u 16:00 sati 120. dana je neprihvatljiva jer ne pokriva puni zahtijevani period važenja ponude, što u praksi URŽ-a predstavlja formalni nedostatak koji vodi odbacivanju ponude bez mogućnosti naknadne ispravke.

55. Poštovani, da li postoji određen rok u kojem se mora zakazati e-aukcija nakon otvaranja ponuda? Hvala.

O:Zakon o javnim nabavkama i prateći Pravilnik o uslovima i načinu korištenja e-aukcije ne propisuju fiksni prekluzivni rok za zakazivanje e-aukcije nakon otvaranja ponuda. Međutim, ugovorni organ je dužan e-aukciju zakazati u razumnom roku, odmah po završetku početne ocjene ponuda, vodeći računa o roku važenja ponuda i planiranoj dinamici realizacije ugovora. Svako neopravdano odugovlačenje može dovesti do isteka važenja ponuda ili gubitka ekonomske opravdanosti nabavke.

56. U slučaju da predmetna nabavka ima npr. 7 lotova, koliko Ugovorni organ treba napraviti - odrediti po pravilu vremenskom razmaka za naveden lotove, početka zakazivanja e-aukcije za navedene lotove, redom od 1 do 7 lota?

O:Prilikom zakazivanja e-aukcije za više lotova (npr. 7), sistem e-Nabavke automatski onemogućava preklapanje vremena za istog ponuđača ako učestvuje u više lotova, ali je dobra praksa ugovornog organa da ostavi određeni vremenski razmak između početka aukcija za različite lotove. Ovakav pristup omogućava ponuđačima fokus na svaku pojedinačnu nadmetanje, a ugovornom organu bolju kontrolu procesa i smanjenje rizika od tehničkih poteškoća kod učesnika.

57. Ukoliko nije moguće znati/predvidjeti količinu radova ili usluga zbog svoje specifičnosti u nekom narednom periodu i ugovorni organ u TD stavi specifikaciju za 1 JA ili 1 kom umjesto tačne količine, gdje traži samo jediničnu cijenu za stavke koje su predmet nabave. Pitanje: Je li u tom slučaju moguće provesti E-aukciju ako jeste kako?

O:Ukoliko se nabavka vrši po principu jediničnih cijena bez precizne ukupne količine (npr. putem okvirnog sporazuma), e-aukcija se može provesti ako je u tenderskoj dokumentaciji jasno definisano da je predmet nadmetanja ukupna cijena po jedinici mjere ili zbir jediničnih cijena iz specifikacije. U sistem se tada unosi procijenjena vrijednost nabave, a ponuđači se nadmeću snižavanjem ukupne vrijednosti specifikacije (zbira jediničnih cijena), koja se kasnije proporcionalno primjenjuje na svaku pojedinačnu stavku ugovora.

58. Da li je potrebno sačiniti zapisnik kojim se konstatira izabrani ponuđač dostavio kvalifikacionu dokumentaciju (da li je kompletna i uredna) nakon procedure odabira ponuđača?

O:Iako ZJN BiH to eksplicitno ne naziva "zapisnikom o kvalifikaciji", ugovorni organ je u skladu s članom 71. i 72. ZJN BiH dužan kroz zapisnik o ocjeni ponuda formalno konstatovati da li su dokumenti dostavljeni u skladu s članom 45-51. ZJN BiH (tzv. "naknadna dokumentacija") kompletni i uredni.

59. Molim vas za informaciju da li je moguće da kod prijave usluga iz Anexa II više korisnika prijavljivati različite ponudjace ili samo lice koje je kreiralo obavijest na portalu ejn.ba. Hvala za predavanje.

O:Kod usluga iz Aneksa II, sistem omogućava komunikaciju i unos podataka prvenstveno licu koje je kreiralo obavještenje (administrator ili ovlašteni

korisnik). Međutim, unutar ugovornog organa, više korisnika može imati pristup postupku ako im je dodijeljeno pravo od strane administratora sistema ugovornog organa. Ipak, formalno-pravno i tehnički, radnje na portalu vezane za jedan konkretan postupak obično su vezane za jednog nosioca prava unosa radi izbjegavanja kolizije podataka, ali nema prepreke da različite lotove ili segmente administriraju različita lica ako su ovlaštena internim aktom.